

Ändring nr 120 (45 blad) till TFH IV

Denna ändring innehåller sid. 21–24 b, 29–30 b, 33–34 b, 49–54, 77–78, 211–214, 222 a–b, 225–228 b, 230 a–b, 301–302, 323–328, 352 a–d, 352 g–h, 359–362, 369–370, 379–380, 405–410 b, 412 a–414, 501–502, 505–506 b, 508 a–510, 553–(554)562 och 565–566 b.

I samband med att ändringsbladen sätts in i handboken ska sid. 324 a–b sorteras ut.

De blad som saknar ändringsmarkering har tryckts om av redaktionella skäl.

Ändringen är föranledd av:

i flik 2:

SFS 2014:222	Lag om ändring i brottsbalken (<i>i kraft den 1 juli 2014</i>)
SFS 2014:302	Lag om ändring i brottsbalken (<i>i kraft den 1 juli 2014</i>)
SFS 2014:308	Lag om ändring i brottsbalken (<i>i kraft den 1 juli 2014</i>)
SFS 2014:381	Lag om ändring i brottsbalken (<i>i kraft den 1 juli 2014</i>)
SFS 2014:382	Lag om ändring i lagen (2014:302) om ändring i brottsbalken (<i>i kraft den 1 juli 2014</i>)
SFS 2014:383	Lag om ändring i brottsbalken (<i>i kraft den 1 juli 2014</i>)
SFS 2014:407	Lag om ändring i brottsbalken (<i>i kraft den 1 juli 2014</i>)

i flik 4:

SFS 2014:193	Förordning om ändring i förordningen (1999:1134) om belastningsregister (<i>i kraft den 1 maj 2014</i>)
SFS 2014:316	Förordning om ändring i förordningen (1999:1134) om belastningsregister (<i>i kraft den 1 juli 2014</i>)
SFS 2014:326	Förordning om ändring i förordningen (1999:1134) om belastningsregister (<i>i kraft den 1 juli 2014</i>)
SFS 2014:398	Förordning om ändring i förordningen (1999:1134) om belastningsregister (<i>i kraft den 2 juli 2014</i>)
SFS 2014:399	Förordning om ändring i förordningen (1999:1135) om misstankeregister (<i>i kraft den 2 juli 2014</i>)
SFS 2014:411	Förordning om ändring i förordningen (1999:1134) om belastningsregister (<i>i kraft den 1 juli 2014</i>)

i flik 5:

SFS 2014:249	Lag om ändring i rättegångsbalken (<i>i kraft den 1 juli 2014</i>)
SFS 2014:257	Lag om ändring i rättegångsbalken (<i>i kraft den 1 juni 2014</i>)
SFS 2014:258	Lag om ändring i lagen (1989:152) om underrättelseskyldighet m.m. när utlänningar är berövade friheten (<i>i kraft den 1 juni 2014</i>)
SFS 2014:320	Lag om ändring i rättegångsbalken (<i>i kraft den 1 juli 2014</i>)
SFS 2014:384	Lag om ändring i rättegångsbalken (<i>i kraft den 1 juli 2014</i>)
TFS 2014:7	Föreskrifter om genomförande av vissa hemliga tvångsmedel inom Tullverket (<i>i kraft den 1 juli 2014</i>)

Forts.

i flik 6:

- SFS 2014:260 Förordning om ändring i förundersökningskungörelsen (1947:948) (*i kraft den 1 juni 2014*)
- SFS 2014:324 Förordning om ändring i förundersökningskungörelsen (1947:948) (*i kraft den 1 juli 2014*)

i flik 7:

- SFS 2014:261 Förordning om ändring i ordningsbetskungörelsen (1968:199) (*i kraft den 1 juni 2014*)
- SFS 2014:262 Förordning om ändring i strafföreläggandekungörelsen (1970:60) (*i kraft den 1 juni 2014*)

BROTTSBALKEN M.M.

Allm. anm. I innehållsförteckningen finns endast de kapitel som är intagna i handboken.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING TILL BROTTSBALKEN

[ ]

Första avdelningen **Allmänna bestämmelser**

1 kap.	Om brott och brottspåföljder	1001
2 kap.	Om tillämpligheten av svensk lag	1021

Andra avdelningen **Om brotten**

3 kap.	Om brott mot liv och hälsa	1041
4 kap.	Om brott mot frihet och frid	1061
5 kap.	Om ärekränkning	1081
9 kap.	Om bedrägeri och annan oredlighet	1101
10 kap.	Om förskingring, annan trolöshet och mutbrott	1121
14 kap.	Om förfälskningsbrott	1141
15 kap.	Om mened, falskt åtal och annan osann utsaga.....	1161
16 kap.	Om brott mot allmän ordning	1180
17 kap.	Om brott mot allmän verksamhet m.m.	1191
19 kap.	Om brott mot Sveriges säkerhet	1221
20 kap.	Om tjänstefel m.m.	1251
23 kap.	Om försök, förberedelse, stämpling och medverkan till brott	1271
24 kap.	Om allmänna grunder för ansvarsfrihet	1291

Tredje avdelningen **Om påföljderna**

25 kap.	Om böter m.m.....	1301
26 kap.	Om fängelse.....	1321
27 kap.	Om villkorlig dom	1341
28 kap.	Om skyddstillsyn	1361
29 kap.	Om straffmätning och påföljdseftergift.....	1381
30 kap.	Om val av påföljd	1401
31 kap.	Om överlämnande till särskild vård i vissa fall	1421
33 kap.	Om avräkning av anhållnings- och håktestid m.m.....	1464
34 kap.	Vissa bestämmelser om sammanträffande av brott och förändring av påföljd	1481
35 kap.	Om bortfallande av påföljd.....	1511
36 kap.	Om förverkande av egendom, företagsbot och om annan särskild rättsverkan av brott.....	1531
38 kap.	Rättegångsbestämmelser m.m.....	1561

Lag (1964:163) om införande av brottsbalken	1601
---	------

Brottsbalk

BrB 1 kap.
[1001]

Första avdelningen – Allmänna bestämmelser

1 kap. Om brott och brottspåföljder

1 §

[1001] Brott är en gärning som är beskriven i denna balk eller i annan lag eller författning och för vilken straff som sägs nedan är föreskrivet. *Lag (1994:458)*.

2 §

[1002] En gärning skall, om inte annat är särskilt föreskrivet, anses som brott endast då den begås uppsåtligen.

Har gärningen begåtts under självförvällat rus eller var gärningsmannen på annat vis genom eget vållande tillfälligt från sina sinnens bruk, skall detta inte föranleda att gärningen inte anses som brott. *Lag (1994:458)*.

3 §

[1003] Med påföljd för brott förstås i denna balk straffen böter och fängelse samt villkorlig dom, skyddstillsyn och överlämnande till särskild vård. *Lag (1988:942)*.

4 §

[1004] Om användningen av straffen gäller vad i bestämmelserna om de särskilda brotten är stadgat samt vad därutöver är särskilt föreskrivet. Övriga påföljder får, enligt vad därom är föreskrivet, tillämpas trots att de inte är nämnda i bestämmelserna om de särskilda brotten. *Lag (1988:942)*.

5 §

[1005] Fängelse är att anse som ett svårare straff än böter.

Om förhållandet mellan fängelse samt villkorlig dom och skyddstillsyn föreskrivs i 30 kap. 1 §. *Lag (1988:942)*.

6 §

[1006] För brott som någon begått innan han fyllt femton år får inte dömas till påföljd. *Lag (1988:942)*.

7 §

Paragrafen har upphört att gälla enligt lag (1988:942).

8 §

[1008] Förutom påföljd kan brott, enligt vad därom är stadgat, föranleda förverkande av egendom, företagsbot eller annan särskild rättsverkan, så ock medföra skyldighet att gälda skadestånd. *Lag (1986:118)*.

2 kap. Om tillämpligheten av svensk lag

1 §

[1021] För brott som begåtts här i riket dömes efter svensk lag och vid svensk domstol. Detsamma gäller, om det är ovisst var brott förövats men skäl finnes antaga att det är begånget inom riket. *Lag (1972:812)*.

2 §

[1022] För brott som begåtts utom riket döms efter svensk lag och vid svensk domstol, om brottet begåtts

1. av svensk medborgare eller av utlänning med hemvist i Sverige,
2. av utlänning utan hemvist i Sverige, som efter brottet blivit svensk medborgare eller tagit hemvist här i riket eller som är dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare och finns här, eller
3. av annan utlänning som finns här i riket och på brottet enligt svensk lag kan följa fängelse i mer än sex månader.

Första stycket gäller inte, om gärningen är fri från ansvar enligt lagen på gärningsorten eller om den begåtts inom område som inte tillhör någon stat och enligt svensk lag svårare straff än böter inte kan följa på gärningen.

I fall som avses i denna paragraf får inte dömas till påföljd som är att anse som strängare än det svåraste straff som är föreskrivet för brottet enligt lagen på gärningsorten.

De inskränkningar av svensk domsrätt som anges i andra och tredje styckena gäller inte för sådana brott eller försök till brott som avses i

1. 4 kap. 1 a och 4 c §§ och 16 kap. 10 a § första stycket 1 och femte stycket,
2. 4 kap. 4 § andra stycket varigenom någon förmåtts att ingå ett sådant äktenskap eller en sådan äktenskapsliknande förbindelse som avses i 4 c §, eller
3. 6 kap. 1–6, 8, 9 och 12 §§, om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år. *Lag (2014:381)*.

3 §

[1023] För brott som begåtts utom riket döms även i annat fall än som avses i 2 § efter svensk lag och vid svensk domstol,

1. om brottet förövats på svenskt fartyg eller luftfartyg, eller om det begåtts i tjänsten av befälhavaren eller någon som tillhörde besättningen på sådant fartyg,
2. om brottet begåtts av någon som tillhör Försvarmakten på ett område där en avdelning av Försvarmakten befann sig eller om det begåtts av någon annan på ett sådant område och avdelningen befann sig där för annat ändamål än övning,
3. om brottet begåtts vid tjänstgöring utom riket av någon som är anställd i Försvarmakten och tjänstgör i en internationell militär insats eller som tillhör Polisens utlandsstyrka,

3 a. om brottet har begåtts i tjänsten utom riket av en polisman, tulltjänsteman eller tjänsteman vid Kustbevakningen, som utför gränsöverskridande arbetsuppgifter enligt en internationell överenskommelse som Sverige har tillträtt,

4. om brottet förövats mot Sverige, svensk kommun eller annan menighet eller svensk allmän inrättning,

5. om brottet begåtts inom område som inte tillhör någon stat och förövats mot svensk medborgare, svensk sammanslutning eller enskild inrättning eller mot utlänning med hemvist i Sverige,

6. om brottet är kapning, sjö- eller luftfartssabotage, flygplats-sabotage, penningförfalskning, försök till sådana brott, olovlig befattning med kemiska vapen, olovlig befattning med minor, osann eller ovarsam utsaga inför en internationell domstol, terroristbrott enligt 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, försök till sådant brott, brott som avses i 5 § samma lag, brott enligt lagen (2014:406) om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser, uppvigling som bestått i en omedelbar och offentlig uppmaning att begå folkmord eller om brottet riktats mot Internationella brottmålsdomstolens rättsskipning, eller

7. om det lindrigaste straff som i svensk lag är stadgat för brottet är fängelse i fyra år eller däröver. *Lag (2014:407)*.

3 a §

[1024] Även i annat fall än som avses i 1–3 §§ dömes för brott efter svensk lag och vid svensk domstol enligt vad som föreskrives i lagen (1976:19) om internationellt samarbete rörande lagföring för brott. *Lag (1976:20)*.

4 §

[1025] Brott anses begånget där den brottsliga handlingen företogs, så ock där brottet fullbordades eller, vid försök, det tillämnade brottet skulle hava fullbordats.

5 §

[1026] Åtal för brott, som inom riket begåtts å utländskt fartyg eller luftfartyg av utlänning som var befälhavare eller tillhörde besättningen å fartyget eller eljest medföljde detsamma mot sådan utlänning eller mot utländskt intresse, må ej väckas utan att förordnande därom meddelas av regeringen eller den regeringen bemyndigat därtill.

Åtal för brott, som förövats utom riket, får väckas endast efter förordnande enligt första stycket. Åtal får dock väckas utan ett sådant förordnande, om brottet är osann eller ovarsam utsaga inför en internationell domstol eller om brottet begåtts

BrB m.m.
[1026]

1. å svenskt fartyg eller luftfartyg eller i tjänsten av befälhavaren eller någon som tillhörde besättningen å sådant fartyg,
2. av någon som tillhör Försvarsmakten på ett område där en avdelning av Försvarsmakten befann sig,
3. vid tjänstgöring utom riket av någon som är anställd i Försvarsmakten och tjänstgör i en internationell militär insats eller som tillhör Polisens utlandsstyrka,
4. i tjänsten utom riket av en polisman, tulltjänsteman eller tjänsteman vid Kustbevakningen som utför gränsöverskridande arbetsuppgifter enligt en internationell överenskommelse som Sverige har tillträtt,
5. i Danmark, Finland, Island eller Norge eller på fartyg eller luftfartyg i reguljär trafik mellan orter belägna i Sverige eller någon av nämnda stater, eller
6. av svensk, dansk, finsk, isländsk eller norsk medborgare mot svenskt intresse. *Lag (2010:636).*

4 c §

[1061 C] Den som genom olaga tvång eller utnyttjande av utsatt belägenhet förmår en person att ingå ett äktenskap som är giltigt i den stat där det ingås, i den stat enligt vars lag det ingås eller i en stat i vilken minst en av makarna är medborgare eller har hemvist döms för *äktenskapstvång* till fängelse i högst fyra år.

Detsamma gäller den som på sätt som anges i första stycket förmår någon att ingå en äktenskapsliknande förbindelse, om den ingås enligt regler som gäller inom en grupp och som

1. innebär att parterna betraktas som makar och anses ha rättigheter eller skyldigheter i förhållande till varandra, och
2. innefattar frågan om upplösning av förbindelsen. *Lag (2014:381)*.

4 d §

[1061 D] Den som genom vilseledande förmår en person att resa till en annan stat än den där han eller hon bor, i syfte att personen genom olaga tvång eller utnyttjande av hans eller hennes utsatta belägenhet ska förmås att ingå ett sådant äktenskap eller en sådan äktenskapsliknande förbindelse som avses i 4 c §, döms för *vilseledande till tvångsäktenskapsresa* till fängelse i högst två år. *Lag (2014:381)*.

5 §

[1062] Om någon lyfter vapen mot annan eller eljest hotar med brottslig gärning på sätt som är ägnat att hos den hotade framkalla allvarlig fruktan för egen eller annans säkerhet till person eller egendom, döms för *olaga hot* till böter eller fängelse i högst ett år.

Är brottet grovt, döms till fängelse, lägst sex månader och högst fyra år. *Lag (1993:207)*.

6 §

[1063] Den som olovligen intränger eller kvarstannar där annan har sin bostad, vare sig det är rum, hus, gård eller fartyg, dömes för *hemfridsbrott* till böter.

Intränger eller kvarstannar någon eljest obehörigen i kontor, fabrik, annan byggnad eller fartyg, på upplagsplats eller på annat dylikt ställe, dömes för *olaga intrång* till böter.

Är brott som i första eller andra stycket sägs grovt, dömes till fängelse i högst två år.

6 a §

[1063 A] Den som olovligen med tekniskt hjälpmedel i hemlighet tar upp bild av någon som befinner sig inomhus i en bostad eller på en toalett, i ett omklädningsrum eller ett annat liknande utrymme, döms för *kränkande fotografering* till böter eller fängelse i högst två år.

Till ansvar ska det inte dömas om gärningen med hänsyn till syftet och övriga omständigheter är försvarlig.

Första stycket gäller inte den som med tekniskt hjälpmedel tar upp bild av någon som ett led i en myndighets verksamhet. *Lag (2013:366)*.

7 §

[1064] Den som handgripligen antastar eller medelst skottlossning, stenkastning, oljud eller annat hänsynslöst beteende eljest ofredar annan, döms för *ofredande* till böter eller fängelse i högst ett år. *Lag (1993:207)*.

8 §

[1065] Den som olovligen bereder sig tillgång till ett meddelande, som ett post- eller telebefordringsföretag förmedlar som postförsändelse eller i ett elektroniskt kommunikationsnät, döms för *brytande av post- eller telehemlighet* till böter eller fängelse i högst två år. *Lag (2012:280)*.

9 §

[1066] Den som, utan att fall är för handen som i 8 § sägs, olovligen bryter brev eller telegram eller eljest bereder sig tillgång till något som förvaras förseglat eller under lås eller eljest tillslutet, döms för *intrång i förvar* till böter eller fängelse i högst två år.

9 a §

[1067] Den som i annat fall än som sägs i 8 § olovligen medelst tekniskt hjälpmedel för återgivning av ljud i hemlighet avlyssnar eller upptager tal i enrum, samtal mellan andra eller förhandlingar vid sammanträde eller annan sammankomst, vartill allmänheten icke äger tillträde och som han själv icke deltar i eller som han obehörigen berett sig tillträde till, döms för *olovlig avlyssning* till böter eller fängelse i högst två år. *Lag (1975:239)*.

9 b §

[1068] Den som anbringar tekniskt hjälpmedel med uppsåt att bryta telehemlighet på sätt som anges i 8 § eller att utföra brott som anges i 6 a eller 9 a §, döms för förberedelse till sådant brott till böter eller fängelse i högst två år, om han eller hon inte gjort sig skyldig till fullbordat brott. *Lag (2013:366)*.

9 c §

[1068 A] Den som olovligen bereder sig tillgång till en uppgift som är avsedd för automatiserad behandling eller olovligen ändrar, utplånar, blockerar eller i register för in en sådan uppgift döms för *dataintrång* till böter eller fängelse i högst två år. Detsamma gäller den som olovligen genom någon annan liknande åtgärd allvarligt stör eller hindrar användningen av en sådan uppgift.

Är brottet grovt, döms för *grovt dataintrång* till fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen har orsakat allvarlig skada eller avsett ett stort antal uppgifter eller annars varit av särskilt farlig art. *Lag (2014:302)*.

10 §

[1069] För försök, förberedelse eller stämpling till människorov, människohandel eller olaga frihetsberövande och för underlåtenhet att avslöja ett sådant brott döms det till ansvar enligt 23 kap. Detsamma gäller för försök eller förberedelse till olaga tvång som är grovt, äktenskapstvång, dataintrång som om det fullbordats inte skulle ha varit att anse som ringa, eller grovt dataintrång. *Lag (2014:382)*.

11 §

[1070] Hemfridsbrott eller olaga intrång som inte är grovt, kränkande fotografering eller förberedelse till sådant brott, olovlig avlyssning som inte förövats på allmän plats eller förberedelse till sådant brott, ofredande som inte förövats på allmän plats eller intrång i förvar får åtalas av åklagare endast om målsäganden anger brottet till åtal eller om åtal är påkallat från allmän synpunkt. Detsamma gäller olaga tvång genom hot att åtala eller ange annan för brott eller att om annan lämna menligt meddelande samt försök eller förberedelse till sådant brott. *Lag (2013:366)*.

5 kap. Om ärekränkning

1 §

[1081] Den som utpekar någon såsom brottslig eller klandervärd i sitt levnadssätt eller eljest lämnar uppgift som är ägnad att utsätta denne för andras missaktning, dömes för *förtal* till böter.

Var han skyldig att uttala sig eller var det eljest med hänsyn till omständigheterna försvarligt att lämna uppgift i saken, och visar han att uppgiften var sann eller att han hade skäligen grund för den, skall ej dömas till ansvar.

2 §

[1082] Är brott som i 1 § sägs att anse som grovt, skall för *grovt förtal* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Vid bedömning huruvida brottet är grovt skall särskilt beaktas, om uppgiften genom sitt innehåll eller den omfattning i vilken den blivit spridd eller eljest var ägnad att medföra allvarlig skada.

3 §

[1083] Den som smädar annan genom kränkande tillmäle eller beskyllning eller genom annat skymfligt beteende mot honom, dömes, om gärningen ej är belagd med straff enligt 1 eller 2 §, för *förolämpning* till böter.

Är brottet grovt, dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

4 §

[1084] Förtal av avliden skall medföra ansvar enligt 1 eller 2 §, om gärningen är sårande för de efterlevande eller den eljest, med beaktande av den tid som förflutit sedan den avlidne var i livet samt omständigheterna i övrigt, kan anses kränka den frid, som bör tillkomma den avlidne.

5 §

[1085] Brott som avses i 1–3 §§ får inte åtalas av någon annan än målsäganden. Om brottet riktar sig mot någon som är under arton år eller om i annat fall målsäganden anger brottet till åtal, får dock åklagaren väcka åtal om detta anses påkallat från allmän synpunkt och åtalet avser

1. förtal och grovt förtal,
2. förolämpning mot någon i eller för hans eller hennes myndighetsutövning,
3. förolämpning mot någon med anspelning på hans eller hennes ras, hudfärg, nationella eller etniska ursprung eller trosbekännelse, eller
4. förolämpning mot någon med anspelning på hans eller hennes sexuella läggning.

Har förtal riktats mot avliden, får åtal väckas av den avlidnes efterlevande make, bröstarvinge, förälder eller syskon och, om åtal av särskilda skäl anses påkallat från allmän synpunkt, av åklagare.

Innebär brott som avses i 1–3 §§ att någon genom att förgripa sig på en främmande makts statsöverhuvud som vistas i Sverige eller på en främmande makts representant i Sverige har kränkt den främmande makten, får brottet åtalas av åklagare utan hinder av första stycket. Åtal får dock inte ske utan förordnande av regeringen eller den regeringen har bemyndigat till detta. *Lag (2014:222)*.

6 kap. Om sexualbrott

För ocker döms också den som vid kreditgivning i näringsverksamhet eller i annan verksamhet, som bedrivs vanemässigt eller annars i större omfattning, bereder sig ränta eller annan ekonomisk förmån, som står i uppenbart missförhållande till motprestationen.

Är brottet grovt, döms till fängelse, lägst sex månader och högst fyra år. *Lag (1986:123)*.

6 §

[1106] Den som

1. på ett sätt som är ägnat att försvåra ett återställande tar befattning med något som är frånhänt annan genom brott,
2. bereder sig otillbörlig vinning av annans brottsliga förvärv, eller
3. genom krav, överlåtelse eller på annat liknande sätt hävdar genom brott tillkommen fordran

döms för *häleri* till fängelse i högst två år.

För häleri döms likaledes den som i näringsverksamhet eller såsom led i en verksamhet, som bedrivs vanemässigt eller annars i större omfattning, på ett sätt som är ägnat att försvåra ett återställande förvärvar eller mottar något som skäligen kan antas vara frånhänt annan genom brott.

Är brott som anges i första eller andra stycket grovt, döms till fängelse, lägst sex månader och högst sex år. *Lag (1999:164)*.

6 a §

| Paragrafen har upphört att gälla enligt lag (2014:308).

7 §

[1107] Är brott som avses i 6 § att anse som ringa, döms för *häleriförseelse* till böter eller fängelse i högst sex månader.

För häleriförseelse skall också dömas den som

1. i annat fall än som avses i 6 § andra stycket på ett sätt som är ägnat att försvåra ett återställande förvärvar eller mottar något som skäligen kan antas vara frånhänt annan genom brott,

2. i fall som avses i 6 § första stycket inte insåg men hade skälig anledning att anta att brott förelåg, eller

3. på sätt som anges i 6 § första stycket 1 medverkat vid det brott varigenom egendomen frånhändes annan och inte insåg men hade skälig anledning att anta att brott förövades. *Lag (1991:451)*.

7 a §

| Paragrafen har upphört att gälla enligt lag (2014:308).

BrB m.m.
[1108]

8 §

[1108] Den som, i annat fall än förut i detta kapitel är sagt, förfar oredligt i det han medelst vilseledande förmår någon till handling eller underlåtenhet och därigenom skadar den vilseledde eller någon i vars ställe denne är, dömes för *oredligt förfarande* till böter eller fängelse i högst två år. *Lag (1970:414)*.

9 §

[1109] Den som offentliggör eller eljest bland allmänheten sprider vilseledande uppgift för att påverka priset på vara, värdepapper eller annan egendom, döms för *svindleri* till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om någon, som medverkar vid bildande av aktiebolag eller annat företag eller på grund av sin ställning bör äga särskild kännedom om ett företag, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet offentliggör eller eljest bland allmänheten eller företagets intressenter sprider vilseledande uppgift ägnad att påverka bedömandet av företaget i ekonomiskt hänseende och därigenom medföra skada, döms såsom i första stycket sägs.

Är brott, som i denna paragraf sägs, grovt, döms till fängelse, lägst sex månader och högst sex år. *Lag (1993:207)*.

10 §

[1110] Mottager någon, för användning såsom påtryckningsmedel vid krav, handling som är falsk, upprättad för skens skull eller eljest oriktig eller ock check utan täckning, dömes för *ockerpantning* till böter eller fängelse i högst två år.

11 §

[1111] För försök eller förberedelse till bedrägeri, grovt bedrägeri, utpressning, ocker eller grovt häleri och för stämpling till grovt häleri döms det till ansvar enligt 23 kap. Bestämmelserna i 23 kap. 3 § ska dock inte gälla i fråga om försök till utpressning.

Såsom för förberedelse till bedrägeri eller grovt bedrägeri döms den som för att bedraga försäkringsgivare eller annars med bedrägligt uppsåt skadar sig eller annan till person eller egendom. Detsamma ska gälla, om någon med samma uppsåt försöker åstadkomma sådan skada. Har han eller hon innan skadan uppstått frivilligt avstått från att fullfölja gärningen, ska han eller hon inte dömas till ansvar. *Lag (2014:308)*.

12 §

[1112] Vad som föreskrivs i 8 kap. 13 § om inskränkning i åklagares åtalsrätt skall gälla även de brott som angetts i detta kapitel, dock inte grovt bedrägeri.

Bedrägeri eller bedrägligt beteende, som består i att någon gjort avtalsstridigt uttag på eget kredit- eller tillgångskonto, och bedrägligt beteende, som avses i 2 § andra stycket, får åtalas av åklagare endast om åtal är påkallat från allmän synpunkt. *Lag (1994:1411)*.

10 kap. Om förskingring, annan trolöshet och mutbrott

Anm. Rubriken har fått sin nuvarande lydelse enligt lag (2012:301).

1 §

[1121] Om någon, som på grund av avtal, allmän eller enskild tjänst eller dylik ställning fått egendom i besittning för annan med skyldighet att utgiva egendomen eller redovisa för denna, genom att tillägna sig egendomen eller annorledes åsidosätter vad han har att iakttaga för att kunna fullgöra sin skyldighet, dömes, om gärningen innebär vinning för honom och skada för den berättigade, för *förskingring* till fängelse i högst två år.

2 §

[1122] Är brott som i 1 § sägs med hänsyn till det förskingrades värde och övriga omständigheter vid brottet att anse som ringa, skall för *undandräkt* dömas till böter eller fängelse i högst sex månader.

3 §

[1123] Om brott som i 1 § sägs är att anse som grovt, skall för *grov förskingring* dömas till fängelse, lägst sex månader och högst sex år.

Vid bedömande huruvida brottet är grovt skall särskilt beaktas, om gärningsmannen missbrukat ansvarsfull ställning eller begagnat falsk handling eller vilseledande bokföring eller om gärningen eljest varit av särskilt farlig art, avsett betydande värde eller inneburit synnerligen kännbar skada.

4 §

[1124] Den som, i annat fall än förut i detta kapitel är sagt, med egendom, som han har i besittning men vartill ägande- eller säkerhetsrätt är förbehållen eller tillförsäkrad eller eljest tillkommer annan, vidtager åtgärd varigenom egendomen frånhändes den andre eller denne annorledes berövas sin rätt, dömes för *olovligt förfogande* till böter eller fängelse i högst två år.

19 kap. Om brott mot Sveriges säkerhet

Anm. Rubriken har fått sin nuvarande lydelse enligt lag (2014:383).

BrB 19 kap.
[1221]

1 §

[1221] Den som, med uppsåt att riket eller del därav ska, med våldsamma eller annars lagstridiga medel eller med utländskt bistånd, läggas under främmande makt eller bringas i beroende av sådan makt eller att del av riket på så sätt ska lösryckas, företar en handling som innebär fara för uppsåtets förverkligande, döms för *högförräderi* till fängelse på viss tid, lägst tio och högst arton år, eller på livstid eller, om faran var ringa, till fängelse i lägst fyra och högst tio år.

Om någon, med uppsåt att åtgärd eller beslut av statschefen, regeringen, riksdagen eller högsta domarmakten ska med utländskt bistånd framtvingas eller hindras, företar en handling som innebär fara för detta, döms också för högförräderi. *Lag (2009:396).*

2 §

[1222] Den som med våldsamma medel eller utländskt bistånd framkallar fara för att riket skall invecklas i krig eller andra fientligheter, dömes, om det ej är högförräderi, för *krigsanstiftan* till fängelse, lägst två och högst åtta år.

3 §

[1223] Om den, som fått i uppdrag att för riket förhandla med främmande makt eller annars bevaka rikets angelägenheter hos någon som företräder främmande makts intresse, missbrukar behörighet att företräda riket eller annars sin förtroendeställning och därigenom orsakar riket avsevärt men, döms för *trolöshet vid förhandling med främmande makt* till fängelse på viss tid, lägst två och högst arton år, eller på livstid. *Lag (2009:396).*

4 §

[1224] Svensk medborgare, som utan tillstånd av regeringen eller den regeringen bemyndigat låter bruka sig såsom ombud för främmande makt i diplomatisk angelägenhet som rör riket, så ock envar, som i föregiven egenskap av behörigt ombud inlåter sig i underhandling om sådan angelägenhet med någon som företräder främmande makts intresse, dömes för *egenmäktighet vid förhandling med främmande makt* till fängelse i högst två år eller, om riket var i krig, högst fyra år.

Innebar brottet fara för rikets självbestämmanderätt eller dess fredliga förhållande till främmande makt, dömes till fängelse, lägst ett och högst sex år, eller, om riket var i krig, till fängelse på viss tid, lägst fyra och högst tio år, eller på livstid. *Lag (1976:509).*

5 §

[1225] Den som, för att gå främmande makt tillhanda, obehörigen anskaffar, befordrar, lämnar eller röjer uppgift om försvarsverk, vapen, förråd, import, export, tillverkningsätt, underhandlingar, beslut eller något förhållande i övrigt vars uppenbarande för främmande makt kan medföra men för Sveriges säkerhet döms, vare sig uppgiften är riktig eller inte, för *spioneri* till fängelse i högst sex år.

Detsamma ska gälla, om någon i samma syfte obehörigen framställer eller tar befattning med skrift, teckning eller annat föremål som innefattar sådan uppgift. *Lag (2014:383)*.

6 §

[1226] Är brott som avses i 5 § att anse som grovt, döms för *grovt spioneri* till fängelse på viss tid, lägst fyra och högst arton år, eller på livstid.

Vid bedömning av om brottet är grovt ska särskilt beaktas om gärningen var av synnerligen farlig beskaffenhet med hänsyn till pågående krig eller rörde förhållande av stor betydelse eller om den brottslige röjde vad som på grund av allmän eller enskild tjänst betrotts honom eller henne. *Lag (2009:396)*.

7 §

[1227] Den som, utan syfte att gå främmande makt tillhanda, begår gärning som avses i 5 § döms, om uppgiften rör något förhållande av hemlig natur, för *obehörig befattning med hemlig uppgift* till böter eller fängelse i högst två år. *Lag (2014:383)*.

8 §

[1228] Är brott som i 7 § sägs att anse som grovt, skall för *grov obehörig befattning med hemlig uppgift* dömas till fängelse i högst fyra år.

Vid bedömning huruvida brottet är grovt skall särskilt beaktas, om gärningen innefattade tillhandagående av främmande makt eller var av synnerligen farlig beskaffenhet med hänsyn till pågående krig eller rörde förhållande av stor betydelse eller om den brottslige röjde vad som på grund av allmän eller enskild tjänst betrotts honom. *Lag (1976:509)*.

9 §

[1229] Den som av grov oaktsamhet befordrar, lämnar eller röjer sådan uppgift som avses i 7 § döms för *vårdslöshet med hemlig uppgift* till böter eller fängelse i högst ett år eller, om Sverige var i krig, till böter eller fängelse i högst två år. *Lag (2014:383)*.

10 §

[1230] Den som, för att gå främmande makt tillhanda, hemligen eller med användande av svikliga medel antingen bedriver verksamhet vars syfte är anskaffande av uppgifter om förhållanden vars uppenbarande för främmande makt kan medföra men för Sveriges säkerhet eller medverkar till sådan verksamhet mer än tillfälligt, döms för *olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige* till fängelse i högst två år.

Är brottet grovt döms till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. *Lag (2014:383)*.

10 a §

[1230 A] Den som, för att gå främmande makt tillhanda, här i landet antingen bedriver verksamhet vars syfte är anskaffande av uppgifter om förhållanden vars uppenbarande för den främmande makten kan medföra men för annan främmande makts säkerhet eller medverkar till sådan verksamhet mer än tillfälligt, döms för *olovlig underrättelseverksamhet mot främmande makt* till böter eller fängelse i högst ett år.

Är brottet grovt döms till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. *Lag (2014:383)*.

10 b §

[1230 B] Den som, med uppsåt att gå främmande makt tillhanda, här i landet hemligen eller med användande av svikliga eller otillbörliga medel antingen bedriver verksamhet vars syfte är anskaffande av uppgifter om någon annans personliga förhållanden eller medverkar till sådan verksamhet mer än tillfälligt, döms för *olovlig underrättelseverksamhet mot person* till fängelse i högst ett år.

Är brottet grovt döms till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. *Lag (2014:383)*.

11 §

[1231] Om gärning som avses i 3 eller 4 kap. innebär, att någon genom förgripelse å främmande makts statsöverhuvud eller representant här i riket kränker den främmande makten, må dömas till fängelse i högst två år, om å brottet eljest kan följa fängelse i högst sex månader, och i högst fyra år, om å brottet eljest kan följa fängelse i mer än sex månader men högst två år. Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning, om främmande makt kränkes genom att någon gör intrång i lokal som innehaves av dess representation eller gör skada därå eller å egendom som där finnes. *Lag (1970:225)*.

12 §

[1232] Om någon utan regeringens tillstånd här i riket värvar folk till främmande krigstjänst eller därmed jämförlig tjänst eller förmår folk att olovligen begiva sig ur riket för att taga sådan tjänst, dömes för *olovlig värkning* till böter eller fängelse i högst sex månader eller, om riket var i krig, till fängelse i högst två år. *Lag (1974:565)*.

13 §

[1233] Den som av främmande makt eller från utlandet av någon som handlar för att gå främmande makt tillhanda tar emot pengar eller annan egendom för att genom utgivande eller spridande av skrifter eller på annat sätt påverka den allmänna meningen i en fråga som gäller någon av grunderna för rikets statsskick eller i någon angelägenhet som har betydelse för rikets säkerhet och som det ankommer på riksdagen eller regeringen att besluta om, döms för *tagande av utländskt understöd* till fängelse i högst två år. *Lag (1981:1165)*.

14 §

[1234] För försök, förberedelse eller stämpling till högförräderi, trolöshet vid förhandling med främmande makt, spioneri, grovt spioneri, grov obehörig befattning med hemlig uppgift, olovlig underrättelseverksamhet mot främmande makt eller olovlig underrättelseverksamhet mot person döms det till ansvar enligt vad som föreskrivs i 23 kap. Detsamma gäller för försök eller förberedelse till obehörig befattning med hemlig uppgift. Såsom stämpling till högförräderi ska även anses att träda i förbindelse med främmande makt för att förbereda, möjliggöra eller underlätta att sådant brott kan begås.

Den som underlåter att avslöja högförräderi, trolöshet vid förhandling med främmande makt, spioneri, grovt spioneri eller grov obehörig befattning med hemlig uppgift, döms till ansvar enligt vad som anges i 23 kap. Detsamma gäller även om han eller hon inte insett men borde ha insett att brottet höll på att ske. *Lag (2014:383)*.

15 §

[1235] Om någon, som med hänsyn till vad honom är veterligt, på grund av meddelad varning eller eljest bort inse att högförräderi, trolöshet vid förhandling med främmande makt, spioneri, grovt spioneri eller grov obehörig befattning med hemlig uppgift är å färde, medverkar till gärningen, dömes till ansvar såsom för medhjälp därtill; dock må ej dömas till svårare straff än fängelse i två år. *Lag (1976:509)*.

16 §

[1236] Olovlig underrättelseverksamhet mot främmande makt, tagande av utländskt understöd eller olovlig värvning eller försök, förberedelse eller stämpling till olovlig underrättelseverksamhet mot främmande makt får inte utan regeringens förordnande åtalas av åklagare.

Gärning som avses i 3 eller 4 kap. och innebär sådan kränkning av främmande makt som anges i 11 § får inte heller åtalas av åklagare utan förordnande av regeringen eller den regeringen bemyndigat därtill. Detsamma gäller försök, förberedelse, stämpling eller underlåtenhet att avslöja sådan gärning. *Lag (2014:383)*.

20 kap. Om tjänstefel m.m.

Anm. Rubriken har fått sin nuvarande lydelse enligt lag (1989:608).

1 §

[1251] Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet vid myndighetsutövning genom handling eller underlåtenhet åsidosätter vad som gäller för uppgiften skall dömas för *tjänstefel* till böter eller fängelse i högst två år. Om gärningen med hänsyn till gärningsmannens befogenheter eller uppgiftens samband med myndighetsutövningen i övrigt eller till andra omständigheter är att anse som ringa, skall inte dömas till ansvar.

Om ett brott som avses i första stycket har begåtts uppsåtligen och är att anse som grovt, skall dömas för *grovt tjänstefel* till fängelse, lägst sex månader och högst sex år. Vid bedömning av om brottet är grovt skall särskilt beaktas om gärningsmannen allvarligt har missbrukat sin ställning eller om gärningen för någon enskild eller det allmänna har medfört allvarligt förfång eller otillbörlig förmån som är betydande.

Den som är ledamot av en beslutande statlig eller kommunal församling är inte underkastad ansvar enligt första eller andra stycket för någon åtgärd som han vidtar i denna egenskap.

Vad som sägs i första och andra styckena skall inte heller tillämpas, om gärningen är belagd med straff enligt någon annan bestämmelse. *Lag (1989:608)*.

2 §

Paragrafen har upphört att gälla enligt lag (2012:301).

BrB m.m.
[1253]

3 §

[1253] Röjer någon uppgift, som han är pliktig att hemlighålla enligt lag eller annan författning eller enligt förordnande eller förbehåll som har meddelats med stöd av lag eller annan författning, eller utnyttjar han olovligen sådan hemlighet, dömes, om ej gärningen eljest är särskilt belagd med straff, för *brott mot tystnadsplikt* till böter eller fängelse i högst ett år.

Den som av oaktsamhet begår gärning som avses i första stycket, dömes till böter. I ringa fall skall dock ej dömas till ansvar. *Lag (1980:102)*.

4 §

[1254] Den som har valts till sådant uppdrag hos staten eller hos en kommun med vilket följer myndighetsutövning får av rätten skiljas från uppdraget, om han har begått brott för vilket är stadgat fängelse i två år eller däröver och han genom brottet har visat sig uppenbarligen olämplig att inneha uppdraget.

Med uppdrag hos staten eller hos kommun likställs uppdrag hos styrelse, verk, nämnd, kommitté eller annan sådan myndighet som hör till staten eller till kommun, landsting eller kommunalförbund. *Lag (2012:625)*.

5 §

[1255] Utan hinder av vad som annars är föreskrivet får åklagare åtala brott varigenom följande personer har åsidosatt vad som åligger dem i utövningen av anställningen eller uppdraget:

1. arbetstagare hos staten eller en kommun,
2. ledamot av styrelse, verk, nämnd, kommitté eller annan sådan myndighet som hör till staten eller till kommun, landsting eller kommunalförbund,
3. den som utövar uppdrag som är reglerat i författning,
4. den som omfattas av lagen (1994:1811) om disciplinansvar inom totalförsvaret, m.m. eller som annars fullgör lagstadgad tjänsteplikt,
5. den som utan att inneha anställning eller uppdrag som avses i 1–4 utövar myndighet.

Utan hinder av bestämmelserna i första stycket ska dock gälla

1. vad som i denna balk föreskrivs om att åtal inte får ske utan förordnande av regeringen eller den regeringen har bemyndigat och

2. vad som i annan lag eller författning är föreskrivet om åtal för gärning, för vilken straff är föreskrivet endast om den förövas av innehavare av anställning eller uppdrag som avses i första stycket.

Om det inte finns särskilda bestämmelser för ett visst fall, får åklagare åtala brott mot sådan tystnadsplikt som gäller till förmån för enskild målsägande endast om denne anger brottet till åtal eller åtal är påkallat från allmän synpunkt.

Om åtal för brott som i utövningen av anställningen eller uppdraget begåtts av riksdagsledamot, statsråd, justitieråd eller innehavare av anställning eller uppdrag hos riksdagen eller dess organ gäller särskilda bestämmelser. *Lag (2012:301)*.

6–15 §§

Paragraferna har upphört att gälla enligt lag (1975:667).

21 kap. Om brott av krigsmän

---

35 kap. Om bortfallande av påföljd

BrB 35 kap.
[1511]

1 §

[1511] Påföljd må ej ådömas, med mindre den misstänkte häktats eller erhållit del av åtal för brottet inom

1. två år, om å brottet ej kan följa svårare straff än fängelse i ett år,
2. fem år, om svåraste straffet är högre men icke över fängelse i två år,
3. tio år, om svåraste straffet är högre men icke över fängelse i åtta år,
4. femton år, om svåraste straffet är fängelse på viss tid över åtta år,
5. tjugofem år, om fängelse på livstid kan följa å brottet.

Innefattar en handling flera brott, må utan hinder av vad nu sagts påföljd ådömas för alla brotten, så länge påföljd kan ådömas för något av dem.

2 §

[1511 A] Bestämmelserna i detta kapitel om bortfallande av påföljd gäller inte för

1. mord eller dråp enligt 3 kap. 1 eller 2 §,
2. folkmord, brott mot mänskligheten eller grov krigsförbrytelse enligt 1, 2 eller 11 § lagen (2014:406) om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser,
3. terroristbrott enligt 3 § 1 eller 2 jämförd med 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, eller
4. försök till dessa brott.

Har någon begått brott som avses i första stycket innan han eller hon fyllt tjuogoett år, gäller dock bestämmelserna om bortfallande av påföljd i detta kapitel. *Lag (2014:407)*.

3 §

[1512] Frigives häktad utan att hava erhållit del av åtal eller avvisas eller avskrivs mål mot någon sedan han fått del av åtal, skall i fråga om möjligheten att ådöma påföljd så anses som hade häktningen eller delgivningen ej skett.

4 §

[1513] De i 1 § bestämda tiderna ska räknas från den dag brottet begicks. Om det förutsätts att en viss verkan av handlingen ska ha inträtt innan en påföljd får dömas ut, ska tiden räknas från den dag då sådan verkan inträdde.

Vid brott som avses i följande bestämmelser ska de i 1 § bestämda tiderna räknas från den dag målsäganden fyller eller skulle ha fyllt arton år:

BrB m.m.
[1514]

1. 6 kap. 4–6, 8 och 9 §§ eller försök till sådana brott,
2. 6 kap. 1–3, 10 och 12 §§ eller försök till brott enligt 6 kap. 1–3 och 12 §§, om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år,
3. 16 kap. 10 a § första och femte styckena eller försök till sådana brott, om brottet avser skildring av barn i pornografisk bild och en tillämpning av första stycket inte leder till att möjligheten att döma ut påföljd bortfaller senare,
4. 2 § lagen (1982:316) med förbud mot könsstympling av kvinnor eller försök till sådant brott, om brottet begåtts mot en person som inte fyllt arton år.

Vid bokföringsbrott som inte är ringa ska tiden räknas från den dag då den bokföringsskyldige har försatts i konkurs, fått eller erbjudit ackord eller inställt sina betalningar, om detta skett inom fem år från brottet. Om den bokföringsskyldige inom fem år från brottet blivit föremål för revision av Skatteverket, ska tiden räknas från den dag då revisionen beslutades. *Lag (2013:856)*.

5 §

Paragrafen har upphört att gälla enligt lag (1971:964).

6 §

[1514] I intet fall må påföljd ådömas sedan från dag som i 4 § sägs har förflutit

1. fem år, om å brottet ej kan följa svårare straff än böter och tid för ådömande av påföljd för brottet bestämmes enligt 1 § 1,
2. femton år, om i annat fall än i 1 sägs å brottet ej kan följa fängelse över två år,
3. trettio år i övriga fall. *Lag (1971:964)*.

7 §

[1515] Ådömda böter bortfaller när fem år har förflutit från det domen vann laga kraft. Detta gäller inte om vid utgången av den angivna tiden den dömde har delgivits en ansökan om böternas förvandling och denna ansökan inte har prövats slutligt. Föranleder ej ansökningen att böterna förvandlas, bortfaller de när rättens slutliga beslut i målet vinner laga kraft. Om bortfallande av ålagt förvandlingsstraff föreskrivs särskilt.

Dör den dömde, bortfaller ådömda böter. Har under den dömdes livstid domen vunnit laga kraft och lös egendom tagits i mät eller satts i allmänt förvar för betalning av böterna, skall dock böterna betalas av den egendomen.

Vad nu sagts om böter gäller även utdömt vite. *Lag (1983:351)*.

Myndigheter som har rätt att få uppgifter om brott för vilket åtal väckts

4 §

[3254] Uppgift om misstanke om brott för vilket åtal har väckts, ska lämnas om det begärs av

1. Justitiekanslern, i fråga om den som ansöker om ersättning enligt lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder,

2. Kriminalvården, i fråga om den som myndigheten avser att anställa eller anlita som

a) övervakare,

b) förtroendemän enligt lagen (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål, m.m. eller fängelseförordningen (2010:2010),

c) personutredare enligt lagen om särskild personutredning i brottmål, m.m.,

d) biträde enligt 6 § andra stycket lagen (1994:451) om intensivövervakning med elektronisk kontroll eller 33 § fängelseförordningen, eller

e) kontrollör enligt 3 kap. 4 § förordningen (1998:642) om verkställighet av frivårdspåföljder,

3. Kriminalvården, när uppgiften behövs för prövning av en fråga enligt fängelselagen (2010:610), häkteslagen (2010:611), lagen om intensivövervakning med elektronisk kontroll eller lagen om särskild personutredning i brottmål, m.m.,

4. en övervakningsnämnd eller Kriminalvården, i ärenden om övervakning, i fråga om den som ärendet gäller,

5. Riksbanken, i fråga om den som banken avser att anställa som bevaknings- eller transportpersonal,

6. en sådan statlig, kommunal eller landstingskommunal myndighet som beslutar om anställning av personal inom psykiatrisk sjukvård, vård av utvecklingsstörda, vård av barn och ungdom eller tvångsvård av missbrukare, i fråga om den som myndigheten avser att anställa eller anlita som uppdragstagare,

7. Lotteriinspektionen, i fråga om den som myndigheten

a) vid prövning enligt lotterilagen (1994:1000) (TFH V:1 [5681] o.f.) överväger att ge tillstånd att få anordna roulettspel, tärningsspel och kortspel, eller

b) vid prövning enligt lagen (1982:636) om anordnande av visst automatspel överväger att ge tillstånd,

8. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap eller en kommun, i fråga om den som myndigheten eller kommunen enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (TFH V:1 [7501] o.f.) vid lämplighetsprövning överväger att ge tillstånd eller godkänna som föreståndare,

9. en socialnämnd, i ärenden om
  - a) utseende av kontaktperson eller kontaktfamilj enligt 3 kap. 6 b § socialtjänstlagen (2001:453) för en person som inte har fyllt 21 år,
  - b) vårdnad om barn, barns boende, umgänge med barn, medgivande att ta emot barn m.m. enligt 5 kap. 2 §, 6 kap. 6–6 a och 8–10 §§ socialtjänstlagen,
  - c) adoption enligt 6 kap. 12–16 §§ socialtjänstlagen, och
  - d) åtgärder enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga eller lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall,
10. Transportstyrelsen, i fråga om den som myndigheten vid lämplighetsprövning
  - a) enligt luftfartslagen (2010:500) (TFH III:2 [3701] o.f.) och luftfartsförordningen (2010:770) (TFH III:2 [3851] o.f.) överväger att ge certifikat eller tillstånd, eller
  - b) enligt 4 § lagen (1990:1157) om säkerhet vid tunnelbana och spårväg eller 3 kap. 2–4, 6 och 8 §§ järnvägslagen (2004:519) överväger att ge tillstånd,
11. Finansinspektionen, i fråga om den som myndigheten vid lämplighetsprövning av större ägare enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043), lagen (2011:755) om elektroniska pengar, lagen (2004:46) om värdepappersfonder, lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse, lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder eller lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter överväger att ge tillstånd,
12. Fastighetsmäklarinspektionen, i fråga om den som myndigheten vid lämplighetsprövning enligt fastighetsmäklarlagen (2011:666) överväger att registrera som fastighetsmäklare,
13. Kammarkollegiet, i fråga om den som myndigheten vid prövning enligt förordningen (1985:613) om auktorisation av tolkar och översättare avser att auktorisera,
14. Revisorsnämnden, i fråga om den som myndigheten vid lämplighetsprövning enligt revisorslagen (2001:883) överväger att auktorisera eller godkänna,
15. Skatteverket, för prövning av upplagshavare, skatteupplag och registrerade varumottagare enligt lagen (1994:1563) om tobaksskatt (TFH II [3501] o.f.), lagen (1994:1564) om alkoholskatt (TFH II [4001] o.f.) eller lagen (1994:1776) om skatt på energi (TFH II [3001] o.f.), skattebefriade förbrukare enligt lagen om alkoholskatt eller lagen om skatt på energi samt lagerhållare enligt lagen om tobaksskatt eller lagen om skatt på energi,
16. Totalförsvarets rekryteringsmyndighet och Försvarmakten, i fråga om dels totalförsvarspliktiga som skrivs in eller är inskrivna för värnplikt enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt, dels de som Försvarmakten avser att anta eller som är antagna till militär utbildning inom myndigheten,

17. Försvarsmakten, i fråga om den som myndigheten avser att anställa för tjänstgöring i internationella militära insatser,

18. Läkemedelsverket, i fråga om den som myndigheten överväger att ge tillstånd enligt 2 kap. 1 § lagen (2009:366) om handel med läkemedel eller lagen (1992:860) om kontroll av narkotika (TFH V:1 [4951] o.f.),

19. Kronofogdemyndigheten, för utredning i ärenden enligt skuldsaneringslagen (1994:334), i fråga om den som ärendet gäller, och

20. Riksgäldskontoret, i fråga om den som myndigheten överväger att betala ut ersättning till enligt lagen (1999:158) om investerarskydd. *Förordning (2014:399)*.

Uppgifter för prövning av ett meddelat tillstånd

5 §

[3255] En myndighet som enligt 3 eller 4 § har rätt att få uppgifter ur misstankeregistret vid tillståndsgivning eller godkännandet har rätt att få motsvarande uppgifter för prövning av ett meddelat tillstånd, godkännande, certifikat eller en beslutad auktorisation.

5 a §

[3255 A] Uppgifter ur misstankeregistret ska lämnas ut om det begärs av Tullverket i ärenden där en prövning av ett meddelat tillstånd, godkännande eller certifikat ska göras enligt kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 2913/92 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (TFH III:1 [501] o.f.). *Förordning (2010:113)*.

Direktåtkomst

6 §

[3256] Polismyndigheter, Skatteverket, Tullverket, Kustbevakningen, åklagarmyndigheter, Kriminalvården och Migrationsverket får ha direktåtkomst till uppgifter ur misstankeregistret.

Direktåtkomsten ska begränsas till att endast gälla sådana uppgifter som myndigheterna har rätt att få ut enligt lagen (1998:621) om misstankeregister ([3201] o.f.) eller denna förordning. *Förordning (2009:688)*.

7 §

[3257] Transportstyrelsen får ha direktåtkomst till uppgifter ur misstankeregistret i ärenden som rör körkortstillstånd, körkort, traktorkort, taxiförarlegitimation, tillstånd till yrkesmässig trafik eller taxitrafik, biluthyrning och transporttillstånd.

En länsstyrelse får ha direktåtkomst till uppgifter ur misstankeregistret i ärenden om godkännande och tillsyn av personal vid bevakningsföretag, i ärenden enligt förordningen (2011:155) om auktorisation av delgivningsföretag och i ärenden om godkännande av skyddsvakt enligt skyddsförordningen (2010:523).

Direktåtkomsten ska begränsas till att endast gälla sådana uppgifter som myndigheterna har rätt att få ut enligt denna förordning. Åtkomsten får endast omfatta uppgifter om misstanke om brott för vilket åtal har väckts och uppgifter om misstanke om brott i övrigt förekommer. *Förordning (2012:254)*.

Enskildas rätt att få uppgifter

8 §

[3258] Uppgift om misstanke om brott för vilket åtal har väckts skall på begäran lämnas ut om det begärs av

1. ett sådant larminstallationsföretag som avses i lagen (1983:1097) med vissa bestämmelser om larmanläggningar m.m., i fråga om den som företaget avser att anställa eller anlita som uppdragstagare för larminstallationer samt

2. en enskild sammanslutning eller person som beslutar om anställning av personal inom psykiatrisk sjukvård, vård av utvecklingsstörda eller vård av barn och ungdom, i fråga om den som den enskilde avser att anställa eller anlita som uppdragstagare.

8 a §

[3258 A] Uppgift om misstanke om brott för vilket åtal har väckts ska lämnas ut om det begärs av en enskild som behöver ett registerutdrag om sig själv enligt bestämmelser i lagen (2007:171) om registerkontroll av personal vid sådana hem för vård eller boende som tar emot barn. Registerutdraget ska endast innehålla uppgifter om brott som avses i 3 kap. 1, 2, 5 [1041] och 6 [1042] §§, 4 kap. 1–2 och 4–5 [1061–1062] §§, 6 kap., 8 kap. 5 och 6 §§, 16 kap. 8, 9 och 10 a [1180] §§ brottsbalken, narkotikastrafflagen (1968:64) ([1701] o.f.), lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel (TFH V:1 [4941] o.f.), lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor (TFH V:1 [5201] o.f.), 6 § [106] lagen (2000:1225) om straff för smuggling och 11 kap. 4 § alkohollagen (2010:1622) (TFH V:1 [3865]) samt medverkan och försök till sådana brott. I fråga om brott som avses i 6 kap. brottsbalken, narkotikastrafflagen och lagen om förbud mot vissa dopningsmedel ska utdraget också innehålla uppgifter om förberedelse, stämpling och underlåtenhet att avslöja brott. *Förordning (2010:1638)*.

Förordning (1999:1134) om belastningsregister

Förordning om
belastningsregister
[3351]

1 §

[3351] Med belastningsregister avses i denna förordning det register som förs med stöd av lagen (1998:620) om belastningsregister ([3301] o.f.).

Belastningsregistrets innehåll

Allmänna uppgifter

2 §

[3352] Om förutsättningarna för registrering enligt 3 [3303], 4 [3304] eller 4 a [3304 A] § lagen (1998:620) om belastningsregister är uppfyllda, ska registret innehålla uppgifter om

1. namn, personnummer eller samordningsnummer och andra identitetsuppgifter,

2. domen, beslutet, strafföreläggandet eller föreläggandet av ordningsboten,

3. de brott som den registrerade har begått samt påföljden,

4. att ett brott har begåtts under påverkan av en sådan allvarlig psykisk störning som avses i 30 kap. 6 § [1406] brottsbalken,

5. att en viss påföljd ska avse även annat brott, att den ska undanröjas eller att den ska ersätta en annan påföljd,

6. beslut om utvisning ur Sverige enligt 8 a kap. 1 eller 5 § utlänningslagen (2005:716),

7. förordnande om omedelbar verkställighet eller om ett sådant tillgodoräknande av frihetsberövande eller omhändertagande som avses i 33 kap. 6 [1465] och 7 [1466] §§ brottsbalken,

8. gjord personutredning,

9. dom eller beslut enligt 34 kap. 10 [1490] eller 18 [1494] § brottsbalken eller beslut enligt 19 § [7519] andra stycket bötesverkställighetslagen (1979:189),

10. lagakraftvunnet beslut varigenom fängelse på livstid omvandlats till ett tidsbestämt straff enligt lagen (2006:45) om omvandling av fängelse på livstid,

11. att en dom eller ett beslut i den del som rör den utdömda påföljden eller avser sådan särskild rättsverkan av brott som innefattar betalningsskyldighet har vunnit laga kraft eller i något av dessa avseenden har överklagats,

12. att regeringen av nåd har efterskänkt eller ändrat en påföljd som har förts in i belastningsregistret,

13. att resning har beviljats, och

14. plats för brotten samt namn på den registrerades föräldrar om uppgifterna har överförts till Sverige med stöd av rådets rambeslut 2009/315/RIF av den 26 februari 2009 om organisationen av medlemsstaternas utbyte av uppgifter ur kriminalregistret och uppgifternas innehåll. *Förordning (2014:193)*.

222 a

Ändring nr 120
till TFH IV

Uppgifter om den som dömts till fängelse

3 §

[3353] I fråga om den som har dömts till fängelse eller ålagts förvandlingsstraff för böter skall belastningsregistret även innehålla uppgifter om

1. tidpunkten för verkställighetens början,
2. tidpunkten för frigivning,
3. prøvotiden och den återstående strafftiden vid villkorlig frigivning,
4. beslut om helt eller delvis förverkande av villkorligt medgiven frihet,
5. beslut om övervakning vid villkorligt medgiven frihet,
6. beslut om förlängning av övervakningstid,
7. beslut om återupptagen övervakning, samt
8. tidpunkten för bortfallande av fängelse enligt 35 kap. 8 [1516] och 9 [1517] §§ brottsbalken eller förvandlingsstraff för böter enligt 18 [7518] och 21 [7521] §§ bötesverkställighetslagen (1979:189).

Uppgifter om den som dömts till skyddstillsyn

4 §

[3354] I fråga om den som har dömts till skyddstillsyn skall belastningsregistret även innehålla uppgifter om

1. beslut om förlängning av prøvotid,
2. beslut om förlängning av övervakningstid,
3. beslut om återupptagen övervakning, samt
4. beslut om att övervakningen med anledning av en dom på skyddstillsyn skall anstå eller att vidare verkställighet inte får äga rum.

Uppgifter om den som dömts till sluten ungdomsvård

5 §

[3355] I fråga om den som har dömts till sluten ungdomsvård skall belastningsregistret även innehålla uppgifter om tidpunkten för verkställighetens början och slut.

Uppgifter om den som överlämnats till vård

6 §

[3356] I fråga om den som av domstol har överlämnats till rättspsykiatrisk vård ska belastningsregistret även innehålla uppgifter om intagning i eller utskrivning från en sjukvårdsinrättning samt beslut om öppen rättspsykiatrisk vård. *Förordning (2008:670)*.

11 §

[3361] Uppgifter ur belastningsregistret om brott som lett till någon annan påföljd än penningböter ska lämnas ut om det begärs av

1. Justitiekanslern, i fråga om den som ansöker om ersättning enligt lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder,

2. Högskolans avskiljandenämnd, i fråga om den som nämnden vid prövning enligt högskolelagen (1992:1434) överväger att avskilja från utbildningen,

3. Arbetsförmedlingen, för utredning i ärenden om kallelse till ny tjänstgöring av vapenfri tjänst, i fråga om den som ärendet gäller,

4. Riksbanken, i fråga om den som banken avser att anställa som bevaknings- eller transportpersonal,

5. en statlig, kommunal eller landstingskommunal myndighet som beslutar om anställning av personal inom psykiatrisk sjukvård, vård av utvecklingsstörda, vård av barn och ungdom eller tvångsvård av missbrukare, i fråga om den som myndigheten avser att anställa eller anlita som uppdragstagare,

6. Lotteriinspektionen, i fråga om den som myndigheten

a) vid prövning enligt lotterilagen (1994:1000) överväger att ge tillstånd att få anordna roulettspel, tärningsspel och kortspel, eller

b) vid prövning enligt lagen (1982:636) om anordnande av visst automatspel överväger att ge tillstånd,

7. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap eller en kommun, i fråga om den som myndigheten eller kommunen enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (TFH V:1 [7501] o.f.) vid lämplighetsprövning överväger att ge tillstånd eller godkänna som föreståndare,

8. en socialnämnd, i ärenden om

a) utseende av kontaktperson eller kontaktfamilj enligt 3 kap. 6 b § socialtjänstlagen (2001:453) för en person som inte har fyllt 21 år,

b) vårdnad om barn, barns boende, umgänge med barn, medgivande att ta emot barn m.m. enligt 5 kap. 2 §, 6 kap. 6–6 a och 8–10 §§ socialtjänstlagen,

c) adoption enligt 6 kap. 12–16 §§ socialtjänstlagen, och

d) åtgärder enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga eller lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall,

9. Transportstyrelsen, i fråga om den som myndigheten vid lämplighetsprövning

a) enligt luftfartslagen (2010:500) (TFH III:2 [3701] o.f.) och luftfartsförordningen (2010:770) (TFH III:2 [3851] o.f.) överväger att ge certifikat eller tillstånd, eller

b) enligt 4 § lagen (1990:1157) om säkerhet vid tunnelbana och spårväg eller 3 kap. 2–4, 6 och 8 §§ järnvägslagen (2004:519) överväger att ge tillstånd,

10. en kommunal myndighet, i ärenden om serveringstillstånd enligt alkohollagen (2010:1622) (TFH V:1 [3801] o.f.), i fråga om den som ärendet gäller,

11. Läkemedelsverket, i fråga om den som myndigheten överväger att ge tillstånd enligt 2 kap. 1 § lagen (2009:366) om handel med läkemedel eller lagen (1992:860) om kontroll av narkotika (TFH V:1 [4951] o.f.),

12. Kronofogdemyndigheten, för utredning i ärenden enligt skuldsaneringslagen (2006:548), i fråga om den som ärendet gäller,

13. Brottsoffermyndigheten, för utredning i ärenden enligt brottsskadelagen (2014:322),

14. en överförmyndare eller överförmyndarnämnd, i ärenden om förmyndarskap, godmanskap eller förvalterskap, i fråga om den som överförmyndaren eller nämnden avser att utse eller avser att föreslå att rätten utser till förmyndare, god man eller förvaltare, och

15. Inspektionen för strategiska produkter i tillståndsärenden enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 258/2012 av den 14 mars 2012 om genomförande av artikel 10 i FN:s protokoll om olaglig tillverkning av och handel med eldvapen, delar till eldvapen och ammunition, bifogat till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (FN:s protokoll om skjutvapen), och om införande av exporttillstånd, import- och transiteringsåtgärder för skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition, i fråga om den som prövningen gäller.

Sådana uppgifter som avses i 3 § 3–5 [3303] lagen (1998:620) om belastningsregister får inte lämnas till en myndighet som har rätt att få uppgifter enligt denna paragraf. En socialnämnd har dock rätt till uppgift om åklagares beslut om åtalsunderlåtelse och om kontaktförbud. *Förordning (2014:326)*.

Myndigheter som har rätt att få uppgifter om vissa brott

Förordning om
belastningsregister
[3362]

12 §

[3362] Uppgifter ur belastningsregistret om brott mot 3, 4, 6, 8–11, 14 eller 15 kap. brottsbalken ([1041] o.f.) eller mot skattebrottslagen (1971:69) ([1901] o.f.) eller lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott ska, om brotten lett till någon annan påföljd än böter, lämnas ut om det begärs av

1. Fastighetsmäklarinspektionen, i fråga om den som myndigheten vid lämplighetsprövning enligt fastighetsmäklarlagen (2011:666) överväger att registrera som fastighetsmäklare, och

2. Kammarkollegiet, i fråga om den som myndigheten vid prövning enligt förordningen (1985:613) om auktorisation av tolkar och översättare avser att auktorisera.

Om påföljden även avser något annat brott än de som anges i första stycket, ska också uppgifter om det brottet lämnas ut.

Sådana uppgifter som avses i 3 § 3–5 [3303] lagen (1998:620) om belastningsregister får inte lämnas till en myndighet som har rätt att få uppgifter enligt denna paragraf. *Förordning (2014:316)*.

13 §

[3363] Uppgifter ur belastningsregistret om brott mot 8–11, 14 eller 15 kap. brottsbalken ([1041] o.f.) eller mot skattebrottslagen (1971:69) ([1901] o.f.) eller lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott ska, om brotten lett till någon annan påföljd än penningböter, lämnas ut om det begärs av

1. Finansinspektionen, för utredning i ärenden om

a) lämplighetsprövning av fysisk person som anmält verksamhet enligt lagen (1996:1006) om anmälningsskyldighet avseende viss finansiell verksamhet,

b) lämplighetsprövning av styrelseledamöter, styrelsesuppleanter, verkställande direktör och ställföreträdare för verkställande direktör i banker, börser, clearingorganisationer, fondbolag, förvaltare av alternativa investeringsfonder, försäkringsföretag, institut för elektroniska pengar, kreditmarknadsföretag, värdepappersbolag, juridiska personer som anmält verksamhet enligt lagen om anmälningsskyldighet avseende viss finansiell verksamhet och företag som avser att driva eller driver verksamhet enligt lagen (2004:299) om inlåningsverksamhet eller lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter, i fråga om den som ärendet gäller,

c) större ägare i bankaktieföretag, börser, clearingorganisationer, fondbolag, förvaltare av alternativa investeringsfonder, försäkringsaktieföretag, institut för elektroniska pengar, kreditmarknadsföretag, medlemsbanker, värdepappersbolag, juridiska personer som anmält verksamhet enligt lagen om anmälningsskyldighet avseende viss finansiell verksamhet och företag som avser att driva eller driver verksamhet enligt lagen om inlåningsverksamhet eller lagen om viss verksamhet med konsumentkrediter, i fråga om den som ärendet gäller, samt

226 a

Ändring nr 120
till TFH IV

2. Revisorsnämnden, i fråga om den som myndigheten vid lämplighetsprövning enligt revisorslagen (2001:883) överväger att auktorisera eller godkänna.

I fråga om europabolag och europakooperativ tillämpas vad som sägs i första stycket 1 b om styrelseledamöter och styrelsesuppleanter på ledamöter och suppleanter i lednings-, förvaltnings- eller tillsynsorganet.

Om den påföljd som dömts ut även avser något annat brott än de som anges i första stycket, ska också uppgifter om det brottet lämnas ut.

Sådana uppgifter som avses i 3 § 3–5 [3303] lagen (1998:620) om belastningsregister får inte lämnas ut till en myndighet som har rätt att få uppgifter ur belastningsregistret enligt denna paragraf. *Förordning (2014:398)*.

13 a §

[3363 A] Uppgifter ur belastningsregistret om huruvida en enskild förekommer eller inte förekommer för sådan brottslighet som avses i 3 kap. 1 § förordningen (2005:411) om försäkringsförmedling skall lämnas ut om det begärs av Finansinspektionen för ärende om tillståndsgivning enligt lagen (2005:405) om försäkringsförmedling. *Förordning (2005:412)*.

14 §

[3364] Uppgifter ur belastningsregistret om brott mot 3, 4, 6, 8–11, 13–15 eller 17 kap. brottsbalken ([1041] o.f.), skattebrottslagen (1971:69) ([1901] o.f.), tullagen (2000:1281) (TFH III:1 [1801] o.f.), lagen (2000:1225) om straff för smuggling ([101] o.f.), narkotikastrafflagen (1968:64) ([1701] o.f.), tobakslagen (1993:581) (TFH V:1 [9601] o.f.), lagen (1994:1563) om tobaksskatt (TFH II [3501] o.f.), lagen (1994:1564) om alkoholskatt (TFH II [4001] o.f.), alkohollagen (2010:1622) (TFH V:1 [3801] o.f.), lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel (TFH V:1 [4941] o.f.), lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor (TFH V:1 [5201] o.f.), lagen (1994:1776) om skatt på energi (TFH II [3001] o.f.), 9 kap. 1 eller 2 § vapenlagen (1996:67) (TFH V:1 [7357] eller [7358]) eller dess motsvarighet enligt äldre lag eller lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott ska lämnas ut om det begärs av Skatteverket. Uppgifterna ska lämnas ut för prövning av upplagshavare, skatteupplag och registrerade varumottagare enligt lagen om tobaksskatt, lagen om alkoholskatt eller lagen om skatt på energi, skattebefriade förbrukare enligt lagen om alkoholskatt eller lagen om skatt på energi samt lagerhållare enligt lagen om tobaksskatt eller lagen om skatt på energi.

Om den påföljd som dömts ut även avser något annat brott än de som anges i första stycket, ska också uppgifter om det brottet lämnas ut. *Förordning (2014:316)*.

15 §

[3365] Uppgifter ur belastningsregistret om brott mot 3, 4 eller 6 kap., 8 kap. 1, 4–7 §§, 9 kap. 1, 3, 4 eller 6 §, 10 kap. 1 eller 3 §, 12 kap. 3 §, 13 kap., 14 kap. 1, 3 eller 6 §, 16 kap. 1, 2, 5 eller 8 §, 17–19 kap. brottsbalken ([1041] o.f.), narkotikastrafflagen (1968:64) ([1701] o.f.), lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel (TFH V:1 [4941] o.f.), lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor (TFH V:1 [5201] o.f.), 9 kap. 1 eller 2 § vapenlagen (1996:67) (TFH V:1 [7357] eller [7358]) eller dess motsvarighet enligt äldre lag eller 3–5 eller 7 § första eller andra stycket lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott ska lämnas ut om det begärs av Totalförsvarets rekryteringsmyndighet eller Försvarsmakten, i fråga om dels totalförsvarspliktiga som skrivs in eller är inskrivna för värnplikt enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt, dels de som Försvarsmakten avser att anta eller som är antagna till militär utbildning inom myndigheten.

Om uppgifter om sådan brottslighet som avses i första stycket förekommer ska också uppgifter om annan brottslighet som lett till någon annan påföljd än penningböter lämnas ut. *Förordning (2014:316)*.

16 §

[3366] Uppgifter ur belastningsregistret om brott mot 9 kap. 6 [1106] eller 7 [1107] § brottsbalken eller lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott ska lämnas ut om det begärs av Riksgäldskontoret för utredning enligt lagen (1995:1571) om insättningsgaranti eller lagen (1999:158) om investerarskydd, i fråga om den som ärendet gäller.

Om den påföljd som dömts ut även avser något annat brott än de som anges i första stycket, ska också uppgifter om det brottet lämnas ut. *Förordning (2014:316)*.

16 a §

[3366 A] Uppgifter ur belastningsregistret om brott mot 8–11, 14 eller 15 kap. eller 20 kap. 1 eller 2 § brottsbalken ([1101] o.f.), skattebrottslagen (1971:69) ([1901] o.f.), narkotikastrafflagen (1968:64) ([1701] o.f.), lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel (TFH V:1 [4941] o.f.) eller lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott, om brotten lett till någon annan påföljd än böter, eller brott mot lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott, lagen (2001:558) om vägtrafikregister (TFH II [8201] o.f.), vägtrafikskattelagen (2006:227) (TFH II [7001] o.f.) eller fordonsförordningen (2009:211) (TFH II [8051] o.f.) ska lämnas ut, om det begärs av Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll för utredning i ärenden om ackreditering av besiktningsorgan enligt fordonslagen (2002:574) (TFH II [8001] o.f.), i fråga om sådana personer som avses i 4 kap. 2 e § den lagen.

Om påföljden avser något annat brott än de som anges i första stycket ska också uppgifter om det brottet lämnas ut. *Förordning (2014:316)*.

16 b §

[3366 B] Uppgifter ur belastningsregistret om brott mot 3, 4, 6, 8–11, 13–17 eller 20 kap. brottsbalken ([1041] o.f.), 1 § andra stycket eller 4 a § lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott, narkotikastrafflagen (1968:64) ([1701] o.f.), skattebrottslagen (1971:69) ([1901] o.f.), lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel (TFH V:1 [4941] o.f.), lagen (1992:860) om kontroll av narkotika (TFH V:1 [4951] o.f.), 11 kap. 4 § alkohollagen (2010:1622) (TFH V:1 [3864]), lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor (TFH V:1 [5201] o.f.), 5 [105] eller 6 [106] § lagen (2000:1225) om straff för smuggling, bidragsbrottslagen (2007:612) eller lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott ska, om brotten lett till någon annan påföljd än böter, lämnas ut om det begärs av Inspektionen för vård och omsorg i ärenden om tillstånd enligt

a) socialtjänstlagen (2001:453), i fråga om den som inspektionen överväger att ge tillstånd och styrelseledamot, verkställande direktör eller firmatecknare för denne, föreståndare för verksamheten samt delägare i ett fåmansföretag eller fåmanshandelsbolag som ärendet gäller, eller

b) lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, i fråga om den som inspektionen överväger att ge tillstånd och sådana personer i verksamheten som avses i 23 § andra stycket 1–3 den lagen.

Om påföljden avser något annat brott än de som anges i första stycket, ska också uppgifter om det brottet lämnas ut. *Förordning (2014:316)*.

16 c §

[3366 C] Uppgifter ur belastningsregistret om brott mot 3 kap., 4 kap. 1–2 eller 4–5 §§, 6 kap., 8 kap. 5 eller 6 §, 10 kap. 5 a eller 5 c §, 13–15 kap., 16 kap. 10 a §, 17 kap. 1 eller 2 § eller 20 kap. 1 § brottsbalken ([1041] o.f.), 4 eller 4 a § lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott, narkotikastrafflagen (1968:64) ([1701] o.f.), abortlagen (1974:595), lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor, lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel (TFH V:1 [4941] o.f.), lagen (1992:860) om kontroll av narkotika (TFH V:1 [4951] o.f.), lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor (TFH V:1 [5201] o.f.), 6 § [106] lagen (2000:1225) om straff för smuggling, lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, 10 kap. 3, 4 eller 6 § patientsäkerhetslagen (2010:659) eller 1, 2, 4–11 och 13 §§ lagen (2014:406) om straff för folkmord, brott mot mänskligheten och krigsförbrytelser ska, om brotten lett till någon annan påföljd än böter, lämnas ut om det begärs av

1. Socialstyrelsen i ärenden om legitimation enligt 4 kap. 1 eller 2 § patientsäkerhetslagen eller särskilt förordnande enligt 4 kap. 4 § samma lag, i fråga om den som styrelsen överväger att meddela legitimation eller särskilt förordna att utöva yrke,

2. Inspektionen för vård och omsorg i ärenden om prøvotid och återkallelse av legitimation enligt 8 kap. 1, 3 eller 4 § patientsäkerhetslagen, i fråga om den som inspektionen enligt 7 kap. 30 § patientsäkerhetslagen överväger att anmäla till Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd, eller

3. ett landsting, i fråga om en icke legitimerad yrkesutövare som landstinget överväger att anställa för allmäntjänstgöring eller med ett vikariatsförordnande enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 3 kap. 12 § patientsäkerhetsförordningen (2010:1369).

Om påföljden även avser något annat brott än de som anges i första stycket, ska också uppgifter om det brottet lämnas ut. *Förordning (2014:411)*.

16 d §

[3366 D] Uppgifter ur belastningsregistret om brott mot

1. 3 § lagen (1951:649) om straff för vissa trafikbrott,

2. 36 § djurskyddslagen (1988:534),

3. 9 kap. 2 och 3 §§ körkortslagen (1998:488),

4. 4–6 §§ förordningen (1998:786) om internationella vägtransporter inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) (TFH III:2 [3104–3106]),

5. 14 kap. 4 och 11 §§ trafikförordningen (1998:1276),

6. 9 kap. 1–5 §§ förordningen (2004:865) om kör- och vilotider samt färdskrivare, m.m.,

7. 25 och 26 §§ lagen (2005:395) om arbetstid vid visst vägtransportarbete,

8. 16 § lagen (2006:263) om transport av farligt gods (TFH III:2 [3176]),

9. 11 kap. 1 och 2 §§ lagen (2007:1157) om yrkesförarkompetens,

10. 8 kap. 8, 9 och 11 §§ fordonsförordningen (2009:211) (TFH II [8185 C], [8186] och [8186 B]), eller

11. 5 kap. 1 § yrkestrafiklagen (2012:210) (TFH III:2 [2922])

ska lämnas ut om det begärs av Transportstyrelsen för förmedling till en utländsk myndighet i enlighet med artikel 16.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1071/2009 av den 21 oktober 2009 om gemensamma regler beträffande de villkor som ska uppfyllas av personer som bedriver yrkesmässig trafik och om upphävande av rådets direktiv 96/26/EG, i fråga om den som begäran gäller. *Förordning (2012:253)*.

16 e §

[3366 E] Uppgifter ur belastningsregistret om brott mot 4 kap. 8–9 c §§, 9–11, 14 eller 15 kap. brottsbalken ([1061] o.f.), skattebrottslagen (1971:69) ([1901] o.f.), lagen (2000:1225) om straff för smuggling ([101] o.f.), 25 § lagen (1986:436) om näringsförbud eller lagen (2014:307) om straff för penningtvättsbrott ska, om brotten lett till någon annan påföljd än böter, lämnas ut om det begärs av E-legitimationsnämnden. Uppgifterna ska endast lämnas ut i ärenden om godkännande av sökande enligt lagen (2013:311) om valfrihets-system i fråga om tjänster för elektronisk identifiering, i fråga om den som nämnden överväger att godkänna och, om ärendet gäller en juridisk person, styrelseledamot, verkställande direktör eller firmatecknare för denna.

Om påföljden avser något annat brott än de som anges i första stycket, ska också uppgifter om det brottet lämnas ut. *Förordning (2014:316)*.

17 §

[3367] Rikspolisstyrelsen ska underrätta Transportstyrelsen om uppgifter i belastningsregistret enligt bestämmelserna i 5 kap. 2, 3 och 5 §§ förordningen om vägtrafikregister (2001:650) (TFH II [8278], [8279] och [8281]). *Förordning (2008:1216)*.

Uppgifter för prövning av ett meddelat tillstånd

18 §

[3368] En myndighet som enligt 10, 11, 12, 13, 14 eller 16 b § har rätt att få uppgifter ur belastningsregistret vid tillståndsgivning, godkännande eller meddelande av legitimation, har rätt att få motsvarande uppgifter för prövning av ett meddelat tillstånd, godkännande eller certifikat eller en beslutad auktorisation eller meddelad legitimation. *Förordning (2013:182)*.

Direktåtkomst

19 §

[3369] Polismyndigheter, Skatteverket, Tullverket, Kustbevakningen, åklagarmyndigheter, Kriminalvården, Migrationsverket och allmänna domstolar får ha direktåtkomst till uppgifter ur belastningsregistret.

Direktåtkomsten ska begränsas till att endast gälla sådana uppgifter som myndigheterna har rätt att få ut enligt lagen (1998:620) om belastningsregister ([3301] o.f.) eller denna förordning. *Förordning (2009:687)*.

22 §

[3372] Ett registerutdrag enligt 9 § [3309] andra stycket 1 lagen (1998:620) om belastningsregister ska endast innehålla uppgifter om domar, beslut eller strafförelägganden där

1. någon annan påföljd än böter har dömts ut,
2. dagsböter har dömts ut för brott mot 3 kap. 5 § [1041], 4 kap. 4 [1061] och 5 [1062] §§, 8, 9 och 14 kap. ([1101] o.f.) samt 17 kap. 1 [1191], 2 [1192] och 4 [1193] §§ brottsbalken eller lagen (2014:307) om straff för penningtvåtsbrott, eller

3. böter har dömts ut för brott som avses i 6 kap. 8 och 10 §§ samt 16 kap. 11 § brottsbalken, narkotikastrafflagen (1968:64) ([1701] o.f.), lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel (TFH V:1 [4941] o.f.), vapenlagen (1996:67) (TFH V:1 [7301] o.f.), vapenförordningen (1996:70) (TFH V:1 [7371] o.f.) och äldre vapenlagstiftning.

Om påföljden även avser något annat brott än de som anges i första stycket 2 och 3, ska också uppgifter om det brottet lämnas ut.

Ett registerutdrag enligt 9 § andra stycket 2 lagen om belastningsregister som den enskilde begär med hänvisning till bestämmelser i skollagen (2010:800) ska endast innehålla uppgifter om domar, beslut eller strafförelägganden där påföljd har dömts ut för brott mot 3 kap. 1, 2 och 6 §§, 4 kap. 1 §, 6 kap., 8 kap. 6 § och 16 kap. 10 a § brottsbalken. Om påföljden även avser något annat brott, ska också uppgifter om det brottet lämnas ut.

Ett registerutdrag enligt 9 § andra stycket 4 lagen om belastningsregister som den enskilde begär med hänvisning till bestämmelser i lagen (2007:171) om registerkontroll av personal vid sådana hem för vård eller boende som tar emot barn ska endast innehålla uppgifter om domar, beslut eller strafförelägganden där påföljd har dömts ut för brott mot 3 kap. 1, 2, 5 och 6 §§, 4 kap. 1–2 och 4–5 §§, 6 kap., 8 kap. 5 och 6 §§, 16 kap. 8, 9 och 10 a §§ brottsbalken, narkotikastrafflagen, lagen om förbud mot vissa dopningsmedel, lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor, 6 § [106] lagen (2000:1225) om straff för smuggling och 11 kap. 4 § alkohollagen (2010:1622) (TFH V:1 [3865]) samt medverkan och försök till sådana brott. I fråga om brott som avses i 6 kap. brottsbalken, narkotikastrafflagen och lagen om förbud mot vissa dopningsmedel ska utdraget också innehålla uppgifter om domar, beslut och strafförelägganden där påföljd har dömts ut för förberedelse, stämpling och underlåtenhet att avslöja brott. Om påföljden även avser något annat brott, ska också uppgifter om det brottet lämnas ut.

Ett registerutdrag enligt 9 § andra stycket 5 lagen om belastningsregister som den enskilde begär med hänvisning till bestämmelser i lagen (2010:479) om registerkontroll av personal som utför vissa insatser åt barn med funktionshinder ska endast innehålla uppgifter om domar, beslut eller strafförelägganden där påföljd har dömts ut för brott mot 3 kap. 1, 2 och 6 §§, 4 kap. 1 §, 6 kap., 8 kap.

6 § och 16 kap. 10 a § brottsbalken. Om påföljden även avser något annat brott, ska också uppgifter om det brottet lämnas ut.

Ett registerutdrag enligt 9 § andra stycket 6 lagen om belastningsregister som den enskilde begär med hänvisning till bestämmelser i lagen (2013:852) om registerkontroll av personer som ska arbeta med barn ska endast innehålla uppgifter om domar, beslut eller strafförelägganden där påföljd har dömts ut för brott mot 3 kap. 1, 2 och 6 §§, 4 kap. 1 §, 6 kap., 8 kap. 6 § och 16 kap. 10 a § brottsbalken. Om påföljden även avser något annat brott, ska också uppgifter om det brottet lämnas ut. *Förordning (2014:316)*.

22 a §

[3372 A] Ett registerutdrag enligt 9 § [3309] andra stycket 3 lagen (1998:620) om belastningsregister som den enskilde begär med hänvisning till bestämmelser i lagen (2005:405) om försäkringsförmedling skall endast innehålla upplysning om huruvida den enskilde förekommer eller inte förekommer i belastningsregistret för sådan brottslighet som anges i 3 kap. 1 § förordningen (2005:411) om försäkringsförmedling. *Förordning (2007:175)*.

22 b §

[3372 B] En enskild som är eller har varit medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen har rätt att på begäran få ta del av uppgifter som finns om honom eller henne i kriminalregistret i den staten. Detsamma gäller den som har varit stadigvarande bosatt i en annan medlemsstat. En begäran om att få ut uppgifter görs hos Rikspolisstyrelsen. *Förordning (2012:768)*.

22 c §

[3372 C] Om en enskild som begär uppgifter om sig själv i belastningsregistret med stöd av 9 § lagen (1998:620) om belastningsregister är medborgare i en annan medlemsstat inom Europeiska unionen, ska Rikspolisstyrelsen även inhämta uppgifter som finns om honom eller henne i kriminalregistret i den staten. *Förordning (2012:768)*.

Avgift

23 §

[3373] Avgift skall tas ut

1. för att lämna ut uppgifter till enskilda enligt 21 § samt
2. för att lämna ut ett begränsat registerutdrag enligt 22 § första stycket.

För avgiftens storlek m.m. gäller bestämmelserna i 20–24 §§ avgiftsförordningen (1992:191), varvid avgiftsklass A tillämpas. *Förordning (2000:1194)*.

tappat av allenast ringa betydelse, må han dock erhålla full ersättning för sin kostnad.

Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning, om parts yrkande bifalles allenast till en del.

5 §

[4385] Avvisas parts talan, anses parten som tappande.

Avskrivs mål på grund av att part återkallat sin talan eller uteblivit, skall han ersätta motparten hans rättegångskostnad, om ej särskilda omständigheter föranleda, att ersättningsskyldigheten bestämmes annorledes.

Förlikas parterna, skall vardera parten bära sin kostnad, om ej annat avtalats.

6 §

[4386] Har part genom att utebliva från rätten eller ej iakttaga föreläggande, som rätten meddelat, eller genom påstående eller invändning, som han insett eller bort inse sakna fog, eller annorledes genom vårdslöshet eller försummelse föranlett uppskov i målet eller eljest vållat kostnad för motparten, vare han skyldig att ersätta sådan kostnad, huru rättegångskostnaden i övrigt än skall bäras.

7 §

[4387] Skall part enligt detta kapitel helt eller delvis ersätta motpartens rättegångskostnad och finnes ställföreträdare för parten eller partens ombud eller biträde hava genom åtgärd, som avses i 3 § första stycket, eller genom vårdslöshet eller försummelse, som sägs i 6 §, vållat sådan kostnad, äge rätten, även om yrkande därom ej framställts, förplikta honom att jämte parten ersätta kostnaden.

8 §

[4388] Ersättning för rättegångskostnad skall fullt motsvara kostnaden för rättegångens förberedande och talans utförande jämte arvode till ombud eller biträde, såvitt kostnaden skäligen varit påkallad för tillvaratagande av partens rätt. Ersättning skall ock utgå för partens arbete och tidspillan i anledning av rättegången. Såsom åtgärd för rättegångens förberedande anses förhandling för biläggande av tvistefråga som har omedelbar betydelse för partens talan.

Ersättning för rättegångskostnad skall även innefatta ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från dagen då målet avgörs till dess betalning sker. *Lag (1987:328)*.

8 a §

[4388 A] I mål där 1 kap. 3 d § första stycket tillämpas gäller följande i stället för bestämmelserna i 8 §.

Ersättning för rättegångskostnad får inte avse annat än kostnad för

1. rättslig rådgivning under en timme vid ett tillfälle för varje instans och med ett belopp som motsvarar högst den ersättning som betalas för rådgivning enligt rättshjälpslagen (1996:1619) under en timme,

2. ansökningsavgift eller tilläggsavgift,

3. resa och uppehälle för en part eller ställföreträdare i samband med sammanträde eller, om personlig inställelse inte föreskrivits, resa och uppehälle för ombud,

4. vittnesbevisning,

5. översättning av handlingar.

Om en part har handlat så att 3 eller 6 § är tillämplig, får dock ersättning till motparten avse dennes samtliga kostnader enligt 8 §.

Ersättning lämnas endast i den utsträckning kostnaden skäligen behövs för att ta tillvara partens rätt.

Ersättning som anges i andra stycket 3 lämnas enligt bestämmelser som regeringen meddelar.

Om målet till en början har handlagts i annan ordning än som gäller för mål som avses i denna paragraf, lämnas ersättning för kostnad som avser den tidigare handläggningen enligt de kostnadsregler som gäller för denna.

Om ett mål om betalningsföreläggande eller handräckning har överlämnats till en tingsrätt får, om målet därefter avgörs genom tredskodom mot svaranden, ersättning även avse skäligen kostnad för högst en rättegångsskrift eller inställelse vid högst ett sammanträde inför rätten. Sådan ytterligare ersättning lämnas, om inte särskilda skäl leder till en annan bedömning, med ett belopp som motsvarar högst hälften av den ersättning som betalas för rådgivning enligt rättshjälpslagen (1996:1619) under en timme. *Lag (2014:249)*.

9 §

[4389] Skall rättegångskostnad ersättas av flera medparter, svare de en för alla och alla för en. I den mån kostnad hänför sig till del av målet, som angår allenast någon av parterna, eller ock part orsakat kostnad genom vårdslöshet eller försummelse, som avses i 6 §, skall dock denna kostnad gäldas av den parten ensam.

Är någon enligt 7 § skyldig att jämte part ersätta kostnad, svare de en för båda och båda för en.

10 §

[4390] Har någon enligt 13 kap. 7 § övertagit kändens talan, svare han och kändens, en för båda och båda för en, för den rättegångskostnad, som uppkommit före övertagandet; för kostnad, som uppkommit därefter, svare han ensam.

Den som inträtt i svarandens ställe svare ensam för rättegångskostnaden.

16 §

[4506] I fråga om användande av tvångsmedel under förundersökningen gäller 24–28 kap.

I fråga om tolk och översättning av handlingar under förundersökningen tillämpas 5 kap. 6 och 8 §§ samt 33 kap. 9 §. Undersökningsledaren beslutar i dessa frågor. *Lag (2013:663)*.

17 §

[4507] Erfordras under förundersökningen förhör eller annan åtgärd å ort utom undersökningsledarens tjänstgöringsområde, äge han anlita biträde av polismyndighet å den ort, där åtgärden skall vidtagas.

18 §

[4508] När förundersökningen har kommit så långt att någon skäligen misstänks för brottet, ska den misstänkte, då han eller hon hörs, underrättas om misstanken. Den misstänkte och hans eller hennes försvarare har rätt att fortlöpande, i den mån det kan ske utan men för utredningen, ta del av det som har förekommit vid undersökningen. De har vidare rätt att ange den utredning som de anser är önskvärd och i övrigt anföra det som de anser är nödvändigt. Underrättelse om detta ska lämnas eller sändas till den misstänkte och hans eller hennes försvarare, varvid de ska ges skäligt rådrum. Åtal får inte beslutas innan detta har skett.

På begäran av den misstänkte eller hans eller hennes försvarare ska förhör eller annan utredning äga rum, om detta kan antas vara av betydelse för undersökningen. Om en sådan begäran avslås, ska skälen för detta anges.

Innan åklagaren beslutar i fråga om åtal, får han eller hon hålla ett särskilt sammanträde med den misstänkte eller hans eller hennes försvarare, om detta kan antas vara till fördel för åtalsbeslutet eller för sakens fortsatta handläggning i övrigt.

I fråga om rätten för den som anhålls eller häktas att ta del av det som har förekommit vid förundersökningen gäller även 24 kap. 9 a §. *Lag (2014:257)*.

19 §

[4509] Har undersökningsledaren slutfört den utredning han anser nödvändig utan att bifalla begäran, som avses i 18 § andra stycket, eller anser den misstänkte, att det finns annan brist i utredningen kan han anmäla detta till rätten.

Rätten skall så snart det kan ske pröva anmälan. Om det finns skäl för det får rätten hålla förhör med den misstänkte eller annan eller vidtaga den åtgärd i övrigt, som är påkallad. Ersättning för den misstänktes inställelse betalas av allmänna medel enligt föreskrifter som meddelas av regeringen. *Lag (1996:1624)*.

20 §

[4510] Då förundersökningen avslutas, skall beslut meddelas, huruvida åtal skall väckas. *Lag (1957:38)*.

21 §

[4511] Vid förundersökningen skall protokoll föras över vad därvid förekommit av betydelse för utredningen.

Sedan en utsaga av en misstänkt eller någon annan har upptecknats skall utsagan läsas upp eller tillfälle på annat sätt ges den som har hörts att granska uppteckningen. Han skall också tillfrågas om han har något att invända mot innehållet. Uppteckning och granskning skall ske innan förhöret avslutas eller, om förhöret är särskilt omfattande eller behandlar komplicerade sakförhållanden, så snart som möjligt därefter. En invändning som inte medför någon ändring skall antecknas. Efter granskningen får uppteckningen inte ändras. Har utsagan först efter granskningen antecknats i protokollet, skall uppteckningen biläggas handlingarna.

I mindre mål får i stället för protokoll föras kortfattade anteckningar över det väsentliga, som förekommit vid förundersökningen.

Så snart åtal beslutats, har den misstänkte eller hans försvarare rätt att på begäran få en avskrift av protokoll eller anteckningar från förundersökningen. Har offentlig försvarare förordnats för den misstänkte, skall en avskrift utan särskild begäran lämnas eller sändas till försvararen. *Lag (1999:72)*.

22 §

[4512] Förundersökning enligt detta kapitel behöver inte genomföras, om det ändå finns tillräckliga skäl för åtal och det gäller ett brott som inte kan antas föranleda någon annan påföljd än böter eller ett sådant brott som avses i 45 kap. 2 § första eller andra stycket. Beslag får i dessa fall användas enligt vad som föreskrivs i 27 kap.

Vill åklagaren utvidga väckt åtal, får det ske, utan att förundersökning enligt detta kapitel ägt rum. *Lag (2004:504)*.

23 §

[4513] Finnes, sedan åtal väckts, ytterligare utredning erforderlig, gälle därom i tillämpliga delar vad i detta kapitel stadgas.

24 §

[4514] Närmare föreskrifter om undersökningsledares verksamhet, om underrättelse enligt 18 § första stycket fjärde meningen samt om protokoll och anteckningar vid förundersökning meddelas av regeringen. *Lag (1987:747)*.

Anm. Se [6001] o.f.

24 kap. Om häktning och anhållande

RB 24 kap.
[4531]

1 §

[4531] Den som på sannolika skäl är misstänkt för ett brott, för vilket är föreskrivet fängelse ett år eller däröver, får häktas, om det med hänsyn till brottets beskaffenhet, den misstänktes förhållande eller någon annan omständighet finns risk för att han

1. avviker eller på något annat sätt undandrar sig lagföring eller straff,

2. genom att undanröja bevis eller på något annat sätt försvårar sakens utredning eller

3. fortsätter sin brottsliga verksamhet.

Är för brottet inte föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år, skall häktning ske, om det inte är uppenbart, att skäl till häktning saknas.

Häktning får ske endast om skälen för åtgärden uppväger det intrång eller men i övrigt som åtgärden innebär för den misstänkte eller för något annat motstående intresse.

Kan det antas att den misstänkte kommer att dömas endast till böter, får häktning inte ske. *Lag (1989:650)*.

Till 1 st

[4531:1] Lag (1989:152) om underrättelseskyldighet m.m. när utläningar är berövade friheten

1 §

Om en utläning berövas friheten efter beslut av en myndighet, ska den som ansvarar för verkställigheten av beslutet på begäran av utläningen utan dröjsmål underrätta hans eller hennes hemlands konsulat om frihetsberövandet och vidarebefordra meddelanden från honom eller henne till konsulatet.

När en utläning har berövats friheten ska han eller hon utan dröjsmål upplysas om sin rätt att begära att konsulatet ska underrättas om frihetsberövandet och om sina möjligheter att få meddelanden till konsulatet vidarebefordrade. Om en utläning har berövats friheten med anledning av misstanke om brott, ska en sådan upplysning lämnas skriftligen på ett språk som han eller hon förstår. Han eller hon har rätt att behålla den skriftliga informationen så länge frihetsberövandet varar. *Lag (2014:258)*.

2 §

Om den som är berövad friheten inte motsätter sig det, skall hans hemlands konsult beredas tillfälle att besöka honom, samtala och brevväxla med honom samt se till att han får hjälp att ta tillvara sin rätt.

3 §

Vid tillämpningen av 1 och 2 §§ skall iakttas vad som i lag eller annan författning annars är föreskrivet om rätt för den som är berövad friheten att ta emot besök eller att skriftligen eller muntligen utväxla meddelanden.

Denna lag träder ikraft den 1 juli 1989. I den mån artikel 19 i konsularkonventionen den 14 mars 1952 med Storbritannien, artikel 26 i konsularkonventionen den 5 mars 1955 med Frankrike, artikel 39 i eller första protokollet till konsularkonventionen den 30 november 1967 med Sovjetunionen eller artikel 16 i konsularkonventionen den 12 februari 1974 med Rumänien innehåller regler

**RB m.m.
[4532]**

om underrättelseskyldighet och, såvitt gäller Storbritannien, besöksrätt som går längre än den nya lagens bestämmelser, tillämpas i stället de reglerna. Artiklarna och protokollet återges i bilagan till denna lag.

Anm. Bilagan utelämnad. Se TFH VI [801], [851], [871], [872] och [874].

2 §

[4532] Den som på sannolika skäl är misstänkt för brott får häktas oberoende av brottets beskaffenhet,

1. om han är okänd och vägrar att uppge namn och hemvist eller om hans uppgift om detta kan antas vara osann, eller

2. om han saknar hemvist inom riket och det finns risk för att han genom att bege sig från riket undandrar sig lagföring eller straff. *Lag (1987:1211)*.

Anm. Om underrättelse till konsulat när utlämning berövas friheten, se [4531:1].

3 §

[4533] Även den som endast är skäligen misstänkt för brott får, med den begränsning som följer av 19 §, häktas, om

1. förutsättningarna för häktning i övrigt är uppfyllda enligt vad som sägs i 1 § första, tredje och fjärde styckena eller 2 § och

2. det är av synnerlig vikt att han tas i förvar i avvaktan på ytterligare utredning om brottet. *Lag (1989:650)*.

4 §

[4534] Om det på grund av den misstänktes ålder, hälsotillstånd eller någon annan liknande omständighet kan befaras att häktning skulle komma att medföra allvarligt men för den misstänkte, får häktning ske endast om det är uppenbart att betryggande övervakning inte kan ordnas. Detsamma gäller kvinna som har fött så kort tid förut att häktning kan befaras medföra allvarligt men för barnet. Vill den misstänkte inte underkasta sig övervakning, skall häktning ske.

Om ytterligare inskränkningar i fråga om häktning av den som är under arton år finns särskilda bestämmelser.

Att reseförbud eller anmälningsskyldighet får träda i stället för häktning föreskrivs i 25 kap. *Lag (1987:1211)*.

5 §

[4535] Beslut att häkta någon meddelas av rätten. I häktningsbeslutet skall anges det brott som misstanken avser och grunden för häktningen.

Om hävning av häktningsbeslut finns bestämmelser i 20 §. *Lag (1987:1211)*.

Anm. Om underrättelse till konsulat när utlämning berövas friheten, se [4531:1].

5 a §

[4535 A] Om rätten beslutar att häkta någon, förordnar att någon skall kvarbli i häkte eller medger förlängning av tiden för att väcka åtal, skall den samtidigt på begäran av åklagaren pröva om den häktades kontakter med omvärlden skall få inskränkas. Tillstånd till sådana restriktioner får meddelas endast om det finns risk för att den misstänkte undanröjer bevis eller på annat sätt försvårar sakens utredning.

Om det på grund av senare inträffade omständigheter är nödvändigt, får åklagaren meddela beslut som innebär inskränkningar i den häktades kontakter med omvärlden även om rätten inte har meddelat tillstånd till restriktioner. Har åklagaren meddelat ett sådant beslut skall han samma dag eller senast dagen därefter begära rättens prövning enligt första stycket. När en sådan framställan kommit in till rätten, skall rätten så snart det kan ske och senast inom en vecka hålla förhandling i frågan. För handläggningen vid rätten gäller vad som är föreskrivet om häktningförhandling.

Ett tillstånd till restriktioner förfaller om rätten inte medger fortsatt tillstånd i samband med att den förordnar att någon skall kvarbli i häkte eller medger förlängning av tiden för att väcka åtal. *Lag (1998:601)*.

6 §

[4536] Om det finns skäl att häkta någon, får han anhållas i avvaktan på rättens prövning av häktningsfrågan.

Finns inte fulla skäl till häktning men är den misstänkte skäligen misstänkt för brottet, får han anhållas, om det är av synnerlig vikt att han tas i förvar i avvaktan på ytterligare utredning.

Beslut om anhållande meddelas av åklagaren. I anhållningsbeslutet skall anges det brott som misstanken avser och grunden för anhållandet. *Lag (1987:1211)*.

7 §

[4537] Om det finns skäl att anhålla någon, får en polisman i brådskande fall gripa honom även utan anhållningsbeslut.

Om den som har begått brott, på vilket fängelse kan följa, påträffas på bar gärning eller flyende fot, får han gripas av envar. Envar får också gripa den som är efterlyst för brott. Den gripne skall skyndsamt överlämnas till närmaste polisman. *Lag (1987:1211)*.

8 §

[4538] Har beslut att anhålla någon meddelats i hans frånvaro, skall han, så snart beslutet har verkställts, förhöras av polisman eller åklagare. Har åklagaren inte redan underrättats om frihetsberövandet, skall det skyndsamt anmälas till honom. Åklagaren skall efter förhöret omedelbart besluta om den misstänkte skall förbli anhållen.

Har någon gripits enligt 7 §, skall han så snart som möjligt förhöras av polisman eller åklagare. Har åklagaren inte redan

RB m.m.
[4539]

underrättats om frihetsberövandet, skall det skyndsamt anmälas till honom. Åklagaren skall efter förhöret omedelbart besluta om den misstänkte skall anhållas. Anhålls inte den misstänkte, skall beslutet om gripande omedelbart hävas.

Innan åklagaren har underrättats om frihetsberövandet, får beslutet om gripande hävas av polismyndigheten, om det är uppenbart att det inte finns skäl för fortsatt frihetsberövande. I omedelbar anslutning till gripandet får beslutet under samma förutsättningar hävas även av en polisman som har fattat beslutet.

Om den som misstänks för brott avviker och det finns skäl att anhålla honom, får åklagaren efterlysa honom. *Lag (1998:24)*.

9 §

[4539] När någon grips eller anhålls eller när ett anhållningsbeslut enligt 8 § första stycket verkställs, ska den frihetsberövade få besked om det brott som han eller hon är misstänkt för samt grunden för frihetsberövandet. *Lag (2008:67)*.

9 a §

[4539 A] Den som anhålls eller häktas har rätt att ta del av de omständigheter som ligger till grund för beslutet om anhållande eller häktning. *Lag (2014:257)*.

10 §

[4540] Om det inte längre finns skäl för ett anhållningsbeslut, skall åklagaren omedelbart häva beslutet. *Lag (1987:1211)*.

11 §

[4541] Om inte anhållningsbeslutet hävs, skall åklagaren inom tid som anges i 12 § muntligen eller skriftligen göra framställning hos rätten om häktning av den anhållne.

I framställningen skall anges det brott som misstanken avser, grunden för häktningsyrkandet samt tidpunkten för frihetsberövandet.

Den anhållne och hans försvarare skall, om möjligt, genast underrättas om häktningsframställningen genom åklagarens försorg. *Lag (1987:1211)*.

2. ett telefonnummer eller annan adress eller en viss elektronisk kommunikationsutrustning som det finns synnerlig anledning att anta att den misstänkte under den tid som tillståndet avser har kontaktat eller kommer att kontakta.

Hemlig övervakning av elektronisk kommunikation får, utöver vad som anges i första stycket, ske i syfte att utreda vem som skäligen kan misstänkas för brottet, om åtgärden är av synnerlig vikt för utredningen. Övervakning som innebär att uppgifter hämtas in om meddelanden får dock endast avse förfluten tid.

Avlyssning eller övervakning får inte avse meddelanden som endast överförs eller har överförts i ett elektroniskt kommunikationsnät som med hänsyn till sin begränsade omfattning och omständigheterna i övrigt får anses vara av mindre betydelse från allmän kommunikationssynpunkt. *Lag (2012:281)*.

Anm. Se [4631:1].

20 a §

[4630 A] Hemlig kameraövervakning innebär att fjärrstyrda TV-kameror, andra optisk-elektroniska instrument eller därmed jämförbara utrustningar används för optisk personövervakning vid förundersökning i brottmål, utan att upplysning om övervakningen lämnas.

Hemlig kameraövervakning får användas vid förundersökning angående

1. brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,
2. försök, förberedelse eller stämpling till sådant brott, om sådan gärning är belagd med straff, eller
3. annat brott om det med hänsyn till omständigheterna kan antas att brottets straffvärde överstiger fängelse i två år. *Lag (2008:855)*.

20 b §

[4630 B] Hemlig kameraövervakning får, utom i fall som avses i 20 c §, användas endast om någon är skäligen misstänkt för brottet och åtgärden är av synnerlig vikt för utredningen.

Åtgärden får, utom i fall som avses i 20 c §, avse endast en sådan plats där den misstänkte kan antas komma att uppehålla sig. *Lag (2008:855)*.

20 c §

[4630 C] Om det inte finns någon som är skäligen misstänkt för brottet, får hemlig kameraövervakning användas för att övervaka den plats där brottet har begåtts eller en nära omgivning till denna plats. Hemlig kameraövervakning enligt denna paragraf får ske endast om syftet är att fastställa vem som skäligen kan misstänkas för brottet och åtgärden är av synnerlig vikt för utredningen. *Lag (2008:855)*.

21 §

[4631] Frågor om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation och hemlig kameraövervakning prövas av rätten på ansökan av åklagaren.

I ett beslut att tillåta åtgärder enligt första stycket ska det anges vilken tid tillståndet avser. Tiden får inte bestämmas längre än nödvändigt och får, när det gäller tid som infaller efter beslutet, inte överstiga en månad från dagen för beslutet.

I ett tillstånd till hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation ska det anges vilket telefonnummer eller annan adress, vilken elektronisk kommunikationsutrustning eller vilket geografiskt område tillståndet avser. Det ska vidare särskilt anges om åtgärden får verkställas utanför allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationsnät.

I ett tillstånd till hemlig kameraövervakning ska det anges vilken plats tillståndet gäller. *Lag (2012:281)*.

[4631:1] Föreskrifter (TFS 2014:7) om genomförande av vissa hemliga tvångsmedel inom Tullverket

Inledande bestämmelser

1 §

Denna författning reglerar Tullverkets genomförande av vissa hemliga tvångsmedel med hjälp av olika system för elektronisk inhämtning av information (systemen). Mer detaljerade bestämmelser beslutas i särskild ordning.

Bestämmelser om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation och hemlig kameraövervakning finns i 27 kap. rättegångsbalken. Bestämmelser om hemlig rumsavlyssning finns i lagen (2007:978) om hemlig rumsavlyssning.

2 §

Tullverket ska ha utrustning för åtkomst av den elektroniska information som Tullverket får del av genom systemen.

Organisation

3 §

Arbetet med systemen ska bedrivas inom Tullverkets enhet för kommunikationsövervakning.

Ansvar och behörigheter

4 §

Chefen och biträdande chefen för Tullverkets enhet för kommunikationsövervakning samt ställföreträdare utses av chefen för Nationella enheten. Namnen på dessa personer ska lämnas till Rikskriminalpolisen.

5 §

Beslut om tillgång till systemen och eventuella villkor för sådan tillgång, fattas av chefen för enheten för kommunikationsövervakning.

6 §

Chefen eller biträdande chefen för enheten för kommunikationsövervakning ska besluta om behörighet för den personal som ska arbeta med avlyssning och bearbetning avseende hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation och hemlig rumsavlyssning i berört elektroniskt system. Chefen eller biträdande chefen ska även fatta beslut om att återkalla sådan behörighet. Beslut om behörighet och återkallande av behörighet ska anmälas till Rikskriminalpolisen för hantering av behörighet i berört elektroniskt system.

7 §

Chefen eller biträdande chefen för enheten för kommunikationsövervakning ska besluta om behörighet för den personal som ska arbeta med övervakning och bearbetning avseende hemlig kameraövervakning i berört elektroniskt system. Samma personer ska även fatta beslut om att återkalla sådan behörighet.

Utbildning

8 §

Den personal hos Tullverket som arbetar med avlyssning, övervakning och bearbetning avseende hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig rumsavlyssning och hemlig kameraövervakning i berört elektroniskt system, ska med godkänt resultat ha genomgått den utbildning som Tullverket beslutat i särskild ordning. Utbildningen avser användargränssnitt, funktionalitet och andra med berört elektroniskt system sammanhängande frågor.

Hemligt diarium

9 §

Av 3 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) framgår att ärenden om användande av hemliga tvångsmedel inte behöver redovisas i ett offentligt diarium.

Handlingar i ärenden om användande av hemliga tvångsmedel ska diarieföras i ett hemligt diarium (H).

Verkställighet

10 §

Ett tillstånd från en domstol om hemligt tvångsmedel som ska verkställas, ska lämnas till chefen eller biträdande chefen för enheten för kommunikationsövervakning.

11 §

För att kunna genomföra en hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig rumsavlyssning och hemlig övervakning av elektronisk kommunikation, med undantag för inhämtning av historiska trafikuppgifter, ska chefen eller biträdande chefen för enheten för kommunikationsövervakning, begära hos Rikskriminalpolisen att genom berört elektroniskt system få tillgång till den information som inhämtats genom tvångsmedlet. Sådan begäran lämnas till den enhet inom Rikskriminalpolisen som handlägger verkställighet.

12 §

För att kunna genomföra hemlig kameraövervakning ska chefen eller biträdande chefen för enheten för kommunikationsövervakning, besluta om att den som ansvarar för teknisk utrustning för hemlig kameraövervakning, ska verkställa inhämtning av information genom berört elektroniskt system eller genom annan teknisk utrustning.

Denna författning träder i kraft den 1 juli 2014, då föreskrifter (TFS 2011:4) om genomförande av vissa hemliga tvångsmedel inom Tullverket ska upphöra att gälla.

21 a §

[4631 A] Kan det befaras att inhämtande av rättens tillstånd till hemlig övervakning av elektronisk kommunikation skulle medföra sådan fördröjning eller annan olägenhet som är av väsentlig betydelse för utredningen, får tillstånd till åtgärden ges av åklagaren i avvaktan på rättens beslut.

Har åklagaren gett ett sådant tillstånd ska han eller hon genast göra en skriftlig anmälan om åtgärden till rätten. I anmälan ska skälen för åtgärden anges. Rätten ska skyndsamt pröva om det finns skäl för åtgärden. Finner rätten att det inte finns sådana skäl, ska den upphäva beslutet.

Har åklagarens beslut verkställts innan rätten gjort en sådan prövning som avses i andra stycket, ska rätten pröva om det funnits skäl för åtgärden. Finner rätten att det saknats sådana skäl får de inhämtade uppgifterna inte användas i en brottsutredning till nackdel för den som har omfattats av övervakningen. *Lag (2012:281)*.

22 §

[4632] Hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation får inte ske av telefonsamtal eller andra meddelanden mellan den misstänkte och hans eller hennes försvarare. Om det framkommer under avlyssningen att det är fråga om ett sådant samtal eller meddelande, ska avlyssningen avbrytas.

Upptagningar och uppteckningar ska, i den mån de omfattas av förbudet, omedelbart förstöras. *Lag (2012:281)*.

23 §

[4633] Om det inte längre finns skäl för ett beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation eller hemlig kameraövervakning, ska åklagaren eller rätten omedelbart häva beslutet. *Lag (2012:281)*.

29 §

[4639] I fråga om ersättning till offentligt ombud tillämpas bestämmelserna i 21 kap. 10 § första och andra styckena samt 10 a §. *Lag (2003:1146)*.

30 §

[4640] Den som förordnats som offentligt ombud i ett ärende får inte obehörigen röja vad han eller hon i ärendet fått kännedom om. *Lag (2003:1146)*.

Underrättelse till enskild

Anm. Rubriken är införd enligt lag (2007:981).

31 §

[4640 A] Den som är eller har varit misstänkt för brott ska, om inte annat följer av 33 §, underrättas om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig övervakning av elektronisk kommunikation eller hemlig kameraövervakning som han eller hon har utsatts för. Om avlyssning eller övervakning av elektronisk kommunikation har avsett ett telefonnummer eller annan adress eller en viss elektronisk kommunikationsutrustning som innehas av någon annan än den misstänkte, ska, om inte annat följer av 33 § eller inhämtning har skett med stöd av 20 § andra stycket och integritetsintrånget för den enskilde kan antas vara ringa, även innehavaren underrättas. Om kameraövervakning har avsett en plats som innehas av någon annan än den misstänkte och som allmänheten inte har tillträde till, ska, om inte annat följer av 33 §, även innehavaren av platsen underrättas.

En underrättelse ska lämnas så snart det kan ske utan men för utredningen, dock senast en månad efter det att förundersökningen avslutades.

En underrättelse behöver inte lämnas till den som redan enligt 23 kap. 18 § eller på annat sätt har fått del av eller tillgång till uppgifterna. En underrättelse behöver inte heller lämnas, om den med hänsyn till omständigheterna uppenbart är utan betydelse. *Lag (2012:281)*.

32 §

[4640 B] En underrättelse enligt 31 § ska innehålla uppgift om vilket tvångsmedel som har använts och när det har skett. Den som är eller har varit misstänkt för brott ska få uppgift om vilken brottsmisstanke som har legat till grund för åtgärden eller som åtgärden har föranlett. Den som inte är eller har varit misstänkt för brott ska få uppgift om detta.

En underrättelse om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation eller hemlig övervakning av elektronisk kommunikation ska även innehålla uppgift om vilket telefonnummer eller annan adress eller vilken elektronisk kommunikationsutrustning som avlyssningen eller övervakningen har avsett. En underrättelse om hemlig kameraövervakning ska även innehålla uppgift om platsen för åtgärden. *Lag (2012:281)*.

33 §

[4640 C] Om det gäller sekretess enligt 15 kap. 1 eller 2 §, 18 kap. 1, 2 eller 3 § eller 35 kap. 1 eller 2 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för uppgifter som avses i 32 §, ska en underrättelse enligt 31 § skjutas upp till dess att sekretess inte längre gäller.

Har det på grund av sekretess enligt första stycket inte kunnat lämnas någon underrättelse inom ett år från det att förundersökningen avslutades, får underrättelsen underlåtas.

En underrättelse enligt 31 § ska inte lämnas, om förundersökningen angår

1. brott som avses i 13 kap. 1, 2, 3, 5 a eller 5 b § brottsbalken, om brottet innefattar sabotage enligt 4 § samma kapitel,

2. brott som avses i 13 kap. 4 eller 5 § brottsbalken,

3. brott som avses i 18 kap. 1, 3, 4, 5 eller 6 § eller 19 kap. 1 [1221], 2 [1222], 3 [1223], 4 [1224], 5 [1225], 6 [1226], 7 [1227], 8 [1228], 9 [1229], 10 [1230], 10 a [1230 A], 10 b [1230 B], 12 [1232] eller 13 [1233] § brottsbalken,

4. brott som avses i 3 eller 4 kap. brottsbalken, om brottet är av det slag som anges i 18 kap. 2 § eller 19 kap. 11 § [1231] samma balk,

5. brott som avses i 2 § lagen (2003:148) om straff för terroristbrott, 3 § lagen (2002:444) om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall eller lagen (2010:299) om straff för offentlig uppmaning, rekrytering och utbildning avseende terroristbrott och annan särskilt allvarlig brottslighet, eller

6. försök, förberedelse eller stämpling till brott som anges i 1–5 eller underlåtenhet att avslöja sådant brott, om gärningen är belagd med straff. *Lag (2014:384)*.

4 §

[4684] Om flera åtal handläggs i en rättegång får dom meddelas i fråga om något av dem trots att handläggningen av de övriga åtalen inte avslutats (deldom). Om åtalen avser samma tilltalad får deldom meddelas endast om det är till fördel för målets handläggning och det inte finns särskilda skäl mot det. *Lag (2014:320)*.

5 §

[4685] En dom skall avfattas skriftligen och i skilda avdelningar ange

1. domstolen samt tid och ställe för domens meddelande,
2. parterna samt deras ombud eller biträden och den tilltalades försvarare,
3. domslutet,
4. parternas yrkanden och de omständigheter som dessa grundats på och
5. domskälen med uppgift om vad som är bevisat i målet.

En högre rätts dom skall i den utsträckning det behövs innehålla en redogörelse för lägre rätts dom.

Om en part har rätt att överklaga, skall det i domen anges vad han i så fall skall iakttaga. *Lag (1994:1034)*.

6 §

[4686] Har den tilltalade erkänt gärningen och bestäms brottspåföljden till annat än fängelse eller sluten ungdomsvård eller till fängelse i högst sex månader, får domen utfärdas i förenklad form. Dom, varigenom högre rätt fastställer lägre rätts dom, får också utfärdas i förenklad form.

Förs i målet talan om enskilt anspråk i anledning av brott, gäller vad som sägs i första stycket första meningen endast om den tilltalade medger anspråket eller om rätten finner saken vara uppenbar. *Lag (1998:605)*.

7 §

[4687] Innan dom beslutas, skall överläggning hållas. Ingå nämndemän i rätten, framställe ordföranden eller, om målet beretts av annan lagfaren domare, denne saken och vad lag stadgar därom.

Då huvudförhandling ägt rum, skall samma eller sist nästa helgfria dag överläggning hållas och, om det kan ske, dom beslutas och avkunnas. Finnes rådrum för domens beslutande eller avfattande oundgängligen erforderligt, må rätten besluta anstånd därmed; domen skall dock, om ej synnerligt hinder möter, skriftligen avfattas och meddelas, då den tilltalade är häktad, inom en vecka och i annat fall inom två veckor efter förhandlingens avslutande. Avkunnas ej domen vid huvudförhandlingen, skall den avkunnas vid annat rättens sammanträde eller ock meddelas genom att den hålles tillgänglig å rättens kansli; vid huvudförhandlingen skall underrättelse givas om tiden och sättet för domens meddelande.

Avgörs ett mål utan huvudförhandling, skall så snart som möjligt överläggning hållas samt domen beslutas, skriftligen avfattas och meddelas. Meddelandet skall ske genom att domen hålls tillgänglig på rättens kansli.

Avkunnande av dom må ske genom återgivande av domslutet och skälen jämte meddelande av fullföljdshänvisning.

Har skiljaktig mening förekommit, skall denna meddelas parterna på samma tid och sätt som domen.

När ett mål avgjorts, skall parterna snarast underrättas skriftligen om utgången i målet. *Lag (1987:1097)*.

8 §

[4688] Dom skall uppsättas särskilt och underskrivas av de lagfarna domare, som deltagit i avgörandet. *Lag (1996:247)*.

9 §

[4689] Sedan tid för talan mot dom utgått, må ej fråga om ansvar å den tilltalade för gärning, som genom domen prövats, ånyo upptagas.

Om förändring och förening av brottspåföljd, om särskilda rättsmedel samt om överförande av lagförelse till främmande stat i visst fall gälla vad därom är stadgat. *Lag (1976:21)*.

10 §

[4690] Det som sägs i 2 och 7 §§ om dom skall tillämpas i fråga om slutligt beslut. När inte annat är föreskrivet skall även 5 och 8 §§ tillämpas beträffande ett sådant beslut, om det behövs med hänsyn till frågans beskaffenhet. Meddelas slutligt beslut i samband med dom, skall det tas in i domen.

Om en part har rätt att överklaga eller att ansöka om återupptagande av målet, skall det i beslutet anges vad han i så fall skall iaktta. *Lag (1994:1034)*.

11 §

[4691] Ett beslut som inte är slutligt skall i den utsträckning det behövs ange de skäl som det grundas på.

Om den som vill överklaga ett beslut under rättegången måste anmäla missnöje, skall det anges i beslutet. Får ett sådant beslut överklagas särskilt, skall också det anges. Rätten skall på begäran lämna den som vill överklaga upplysning om vad denne i övrigt skall iaktta.

Om ett beslut, som inte är slutligt meddelas i samband med dom eller slutligt beslut, skall det tas in i domen eller det slutliga beslutet. Får beslutet överklagas särskilt, skall rätten ange vad den som vill överklaga skall iaktta. *Lag (1994:1034)*.

12 §

[4692] Beslut under rättegången som inte får överklagas särskilt skall genast gå i verkställighet. Detsamma gäller beslut enligt vilket rätten

1. avvisat ombud, biträde eller försvarare,
2. utlåtit sig angående ersättning eller förskott av allmänna medel till målsägande eller angående ersättning eller förskott till biträde, försvarare, vittne, sakkunnig eller annan, som inte är part,
3. utlåtit sig angående häktning eller åtgärd, som avses i 25–28 kap.,
4. till försvarare utsett annan än part föreslagit, eller
5. utlåtit sig i annat fall än som avses i 2 eller 4, i fråga som gäller rättshjälp enligt rättshjälpslagen (1996:1619), dock inte beslut om skyldighet att till staten återbetala kostnader för rättshjälpen.

Rätten får, när det finns skäl till det, i beslut, enligt vilket föreläggande har meddelats part eller annan att lägga fram skriftligt bevis eller att tillhandahålla föremål för syn eller besiktning, bestämma att beslutet får verkställas utan hinder av att det inte har laga kraft.

När det finns anledning, skall rätten därvid föreskriva att säkerhet skall ställas för skadestånd som parten kan bli skyldig att utge om beslutet ändras.

Är särskild föreskrift meddelad om, att dom eller beslut, som inte har laga kraft, får verkställas, är den gällande. *Lag (1996:1624)*.

13 §

[4693] Om rätten finner att en dom eller ett beslut innehåller någon uppenbar oriktighet till följd av rättens eller någon annans skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende, får rätten besluta om rättelse.

Har rätten av förbiseende underlåtit att fatta ett beslut som skulle ha meddelats i samband med en dom eller ett slutligt beslut, får rätten komplettera sitt avgörande inom sex månader från det att avgörandet vann laga kraft. En komplettering senare än två veckor efter det att avgörandet meddelades får dock ske endast om en part begär det och motparten inte motsätter sig kompletteringen.

Har den dömde lämnat oriktiga uppgifter om sitt namn eller personnummer utan att detta avslöjats under rättegången, får rätten på åklagarens begäran besluta om rättelse av sitt avgörande.

Innan beslut om rättelse eller komplettering fattas, skall parterna även i annat fall än som avses i andra stycket andra meningen ha fått tillfälle att yttra sig, om det inte är uppenbart obehövt. Beslutet skall om möjligt antecknas på varje exemplar av det avgörande som rättats. *Lag (1999:84)*.

14 §

Paragrafen har upphört att gälla enligt lag (1976:567).

31 kap. Om rättegångskostnad

1 §

[4701] Om den tilltalade döms för brottet i ett mål där åklagaren för talan, ska den tilltalade ersätta staten för det som betalats av allmänna medel i ersättning till försvarare. Den tilltalade ska också ersätta staten för kostnaden att hämta honom eller henne till rätten och för kostnaden för blodprovstagning, blodundersökning, urinprovstagning och urinundersökning som avser honom eller henne och som har gjorts för utredning om brottet.

Ersättningsskyldigheten omfattar dock inte kostnader som inte skäligen varit motiverade för utredningen, eller kostnader som vållats genom vårdslöshet eller försummelse av någon annan än den tilltalade, hans eller hennes ombud eller försvarare som utsetts av honom eller henne. Ersättningsskyldigheten omfattar inte heller det som betalats i ersättning till en försvarare för utlägg för tolkning av överläggning med den tilltalade.

Den tilltalade är inte i annat fall än som avses i 4 § första stycket skyldig att betala mera av kostnaden för försvararen än vad han eller hon skulle ha fått betala i rättshjälpsavgift vid rättshjälp enligt rättshjälpslagen (1996:1619). Det som sägs i den lagen om kostnad för rättshjälpsbiträde gäller i stället kostnad för offentlig försvarare.

Om det behövs får rätten begära att ett telefax eller annat meddelande som saknar avsändarens underskrift i original bekräftas av avsändaren genom en i original undertecknad handling. Har rätten begärt en sådan bekräftelse men inte fått någon, får rätten bortse från meddelandet. *Lag (1994:1034)*.

4 §

[4744] Om delgivning i allmänhet är särskilt stadgat. *Lag (1970:429)*.

Anm. Se [7001] o.f.

5 §

[4745] Stämning i tvistemål får delges enligt 34–37 §§ [7034–7037] delgivningslagen (2010:1932) endast om det med beaktande av vad som har framkommit i det aktuella delgivningsärendet eller vid andra delgivningsförsök med delgivningsmottagaren finns anledning att anta att han eller hon har avvikit eller på annat sätt håller sig undan.

Om stämning i tvistemål där förlikning om saken är tillåten inte har kunnat delges, ska rätten pröva om försöken till delgivning ska fortsätta eller om käranden ska erbjudas att själv se till att delgivning sker. Hänsyn ska då tas till arbete och den kostnad som dittills har lagts ned på delgivningen, förutsättningarna för att fortsätta försök ska lyckas samt omständigheterna i övrigt. Om käranden inte antar erbjudandet ska stämningsansökan avvisas. *Lag (2010:1936)*.

6 §

[4746] Bestämmelserna i 3 § [7003] andra stycket, 34–38 [7034–7038] och 47–51 [7047–7051] §§ delgivningslagen (2010:1932) gäller inte delgivning av stämning i brottmål.

Bestämmelserna i 24 § delgivningslagen hindrar inte att den tilltalade delges stämning och andra handlingar i ett brottmål genom förenklad delgivning om han eller hon av en polisman, åklagare, tulltjänsteman eller tjänsteman vid Kustbevakningen vid ett personligt sammanträffande har delgetts information om att sådan delgivning kan komma att användas i tingsrätten och det vid den tidpunkt då handlingarna skickas till den tilltalade inte har förflutit längre tid än tio veckor sedan informationen lämnades. *Lag (2014:320)*.

7 §

[4747] Bestämmelserna i 24 § [7024] delgivningslagen (2010:1932) hindrar inte att hovrätt delger en part handlingar genom förenklad delgivning, om parten under handläggningen vid tingsrätt, Kronofogdemyndigheten, Statens va-nämnd, hyresnämnd eller arrendenämnd har fått information om att sådan delgivning kan komma att användas i hovrätten om ett avgörande överklagas dit.

RB m.m.
[4748]

Första stycket gäller även för Högsta domstolen om informationen har lämnats vid tingsrätt, hovrätt, Kronofogdemyndigheten, Statens va-nämnd eller arrendenämnd. *Lag (2010:1936)*.

8 §

[4748] Har part, som saknar hemvist inom riket, inte hos rätten uppgivit ombud, som har hemvist i riket, i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz och som äger att för parten ta emot delgivning i målet, får rätten förelägga honom, då han första gången för talan, att för sig ställa sådant ombud och göra anmälan därom hos rätten. Underlåter han det, får delgivning med honom ske genom att handlingen med posten sänds till honom under hans senaste kända adress. *Lag (2001:57)*.

9 §

[4749] Rätten får vid behov översätta handlingar som kommer in till eller skickas ut från rätten. Rätten är skyldig att översätta en handling i ett brottmål eller de viktigaste delarna av den, om en översättning är av väsentlig betydelse för att den misstänkte ska kunna ta tillvara sin rätt. Översättningen får göras muntligen om det inte är olämpligt med hänsyn till vad handlingen eller målet rör eller någon annan omständighet.

Rätten är också skyldig att översätta en handling i ett brottmål eller de viktigaste delarna av den, om handlingen ska sändas till någon som vistas i en annan stat och det finns anledning att anta att personen inte förstår språket i handlingen. Handlingen ska översättas till språket i den andra staten eller om myndigheten känner till att personen inte förstår detta språk, till ett annat språk som personen förstår.

Den som biträdd med översättning har rätt till skälig ersättning, som betalas av staten.

Första och tredje styckena ska tillämpas även i fråga om överföring från punktskrift till vanlig skrift eller omvänt.

Om det är möjligt ska rätten anlita en översättare som är auktoriserad. I annat fall ska en annan lämplig person anlitas för att utföra översättningen. *Lag (2013:834)*.

10 §

[4750] Uppfyller en stämningsansökan inte föreskrifterna i 1 § första–fjärde styckena, skall sökanden föreläggas att komplettera ansökningen, om inte bristen är av ringa betydelse för frågan om delgivning. Följs inte föreläggandet och är saken sådan att förlikning därom är tillåten, får rätten avvisa ansökningen, om det inte är oskäligt. *Lag (1985:267)*.

20 §

[4819] Om ett vittne som kallats enligt 7 § uteblir får rätten besluta att vittnet ska hämtas till domstolen, antingen omedelbart eller till en senare dag. Ett skäl för hämtning är att det kan antas att vittnet inte kommer att följa en ny kallelse.

Om rätten inte beslutar om hämtning ska vittnet kallas på nytt vid vite till en senare dag. *Lag (2014:320)*.

21 §

[4820] Vägrar vittne utan giltigt skäl att avlägga ed eller att avgiva vittnesmål eller besvara fråga eller att iakttaga föreläggande enligt 8 §, förelägge rätten vittnet vid vite och, om vittnet ej låter sig rätta därav, vid äventyr av häkte att fullgöra sin skyldighet. Ej må av anledning, som nu sagts, någon hållas i häkte under längre tid än tre månader och i intet fall längre, än till dess rätten skilt målet från sig. Vittne, som insatts i häkte, skall senast var fjortonde dag inställas för rätten. *Lag (1975:1288)*.

Anm. Om underrättelse till konsulat när utlännning berövas friheten, se [4531:1].

22 §

[4821] Bestämmelserna i detta kapitel om vitesföreläggande och om häkte gäller inte vittne som avses i 13 § första stycket. Sådant vittne får dock hämtas till rätten.

Om den som åberopat ett vittne avstår från förhör med vittnet eller om frågan om vittnesförhör av annan orsak förfaller, får därefter inga tvångsmedel enligt 20 eller 21 § användas mot vittnet. *Lag (1987:747)*.

23 §

[4822] Gör ett vittne sig skyldigt till sådan försummelse eller tredska som avses i 20 eller 21 § och vållas rättegångskostnad därav för någon av parterna, skall rätten på yrkande av parten ålägga vittnet att i skälig omfattning ersätta kostnaden. Har även en part av rätten ålagts att ersätta motparten sådan kostnad och har parten utgett ersättningen, har han rätt att av vittnet få ut vad vittnet ålagts att utge.

Vad nu sagts om vittnes skyldighet att ersätta en parts kostnad skall gälla även beträffande kostnad som orsakats för staten.

I 9 kap. 7 § finns bestämmelser om kostnader när något vite inte har satts ut. *Lag (2000:564)*.

24 §

[4823] Ett vittne har rätt till ersättning enligt vad som sägs nedan.

Ersättning till ett vittne, som har åberopats av en enskild part skall betalas av parten. Om det är skäligt med hänsyn till partens ekonomiska förhållanden får dock rätten besluta att ersättningen skall betalas av allmänna medel. Har rätten självmant inkallat ett vittne och är saken sådan, att förlikning därom är tillåten, eller är fråga om

ansvar för brott, som inte hör under allmänt åtal, skall ersättningen betalas av parterna en för båda och båda för en. I annat fall skall ersättningen betalas av allmänna medel.

Ersättning som skall betalas av en part, skall avse nödvändiga kostnader för resa, uppehälle och tidsspillan efter vad rätten prövar skäligt. Ersättning, som skall betalas av allmänna medel, fastställs av rätten enligt bestämmelser som regeringen meddelar. *Lag (1996:1624)*.

[4823:1] Förordning (1982:805) om ersättning av allmänna medel till vittnen, m.m.

1 §

Om det i en lag eller annan författning föreskrivs att ersättning för någons inställelse i mål eller ärenden vid domstolar eller andra myndigheter skall betalas av allmänna medel enligt bestämmelser som regeringen meddelar, beräknas ersättningen enligt denna förordning.

Ersättningen kan avse nödvändiga kostnader för resa (reseersättning) och uppehälle (traktamente) samt ersättning för mistad inkomst eller annan ekonomisk förlust (ersättning för tidsspillan).

Av 8 kap. 27 § inkomstskattelagen (1999:1229) framgår att ersättning enligt denna förordning för inställelse som inte skett yrkesmässigt är skattefri. *Förordning (2000:926)*.

2 §

Ersättningen beräknas med hänsyn till det färdstätt som har använts, om inte annat följer av 3 §, och till den uppkomna bortovaron från arbetet och bostaden. Ersättning får dock inte beräknas för längre färdväg eller bortovaro än som skäligen krävs för inställelsen. En resa behöver inte företas mellan klockan 24 och 6, om inte sovplats på tåg eller hyttplats på båt kan disponeras under hela den tiden.

3 §

Reseersättning betalas för resa med

1. tåg eller fartyg med belopp som motsvarar avgiften för en plats i 2 klass och dessutom i förekommande fall avgift för sovplats eller hyttplats,
2. tunnelbana, spårvagn, buss eller bil i linjetrafik med belopp som motsvarar avgiften för en plats,
3. egen bil med 180 öre per kilometer,
4. motorcykel med 90 öre per kilometer samt
5. moped med 45 öre per kilometer.

Resor med flygplan i reguljär trafik ersätts med belopp som motsvarar avgiften för en plats. Flyg får dock användas endast

1. om resan skulle ha behövt påbörjas före klockan 17 dagen före inställelsen eller avslutas efter klockan 8 dagen efter inställelsen, ifall resan hade gjorts med ett billigare färdmedel i reguljär trafik,
2. om det blir billigare att färdas med flyg, när man även beaktar eventuella traktamenten och ersättningar för tidsspillan, eller
3. om det annars föreligger särskilda skäl att använda flyg.

Kostnad för resa med taxi ersätts, om resan görs på en färdsträcka som inte trafikeras av färdmedel i reguljär trafik eller om det blir billigare att färdas med taxi, när man även beaktar eventuella traktamenten eller ersättningar för tidsspillan. Om det föreligger särskilda skäl, får taxikostnad ersättas även i andra fall.

8 §

[5028] Då tredskodom meddelas mot kändan, skall käromålet ogillas, såvitt ej detta medgivits av svaranden eller det eljest uppenbart framgår, att käromålet är grundat.

Tredskodom mot svaranden skall grundas på kändans framställning av omständigheterna i målet, såvitt svaranden erhållit del av framställningen och den ej strider mot förhållande, som är allmänt veterligt. I den mån framställningen ej innefattar laga skäl för käromålet eller det eljest uppenbart framgår, att käromålet är grundat, skall det ogillas.

Domen skall betecknas som tredskodom.

9 §

[5029] Part, mot vilken tredskodom meddelats, får hos den rätt där talan väckts söka återvinning inom en månad från den dag då domen meddelades. Om återvinning inte söks står domen fast i den del den gått parten emot.

Ansökan om återvinning skall göras skriftligen. Har tredskodom meddelats utan huvudförhandling, bör ansökan innehålla allt som behövs från sökandens sida för förberedelsens fullföljande. *Lag (2000:172)*.

10 §

[5030] Vid återvinning skall handläggningen av målet, i den del återvinning har sökts, fortsätta där den slutade när frågan om tredskodom togs upp.

En part mot vilken tredskodom meddelas på nytt har inte rätt till återvinning i målet. *Lag (1996:1024)*.

II. Om rättegången i brottmål

45 kap. Om väckande av allmänt åtal, om förberedelse och om avgörande av mål utan huvudförhandling

Anm. Rubriken har fått sin nuvarande lydelse enligt lag (2005:683).

1 §

[5051] Åtal väcks genom att åklagaren hos rätten skriftligen ansöker om stämning mot den som skall tilltalas. Åtal skall anses väckt när stämningsansökan kom in till rätten.

Rätten får i samråd med den berörda åklagaren eller åklagarmyndigheten uppdra åt åklagare att utfärda stämning. I sådant fall skall åklagaren i samband med att stämning utfärdas ge in ett exemplar av stämningen till rätten. Åtal anses väckt när detta exemplar kom in till rätten.

Nytt åtal får inte väckas mot den tilltalade för gärning för vilken han eller hon redan står under åtal. *Lag (2002:440).*

2 §

[5052] Åtal för förseelse i rättegången må väckas utan stämning.

Förövar någon annat brott inför rätten vid dess sammanträde, må åtal för brottet väckas utan stämning, om rätten med hänsyn till brottets beskaffenhet och andra omständigheter finner det lämpligt.

Är eljest för särskilt fall föreskrivet, att åtal må väckas utan stämning, vare det gällande.

3 §

[5053] Om åtal har väckts mot någon för flera brott ska åtalen handläggas i en rättegång. Åtalen får dock handläggas var för sig om det är till fördel för målets handläggning och det inte finns särskilda skäl mot det.

Om åtal har väckts mot flera personer får åtalen handläggas i en rättegång om det är till fördel för målets handläggning eller det annars finns skäl för det.

Åtal får inte förenas om domstolen är obehörig att handlägga något av åtalen eller om det gäller olika rättegångsformer för dem.

Åtal som handläggs gemensamt får delas upp när det finns skäl för det. *Lag (2014:320).*

4 §

[5054] I stämningsansökan ska åklagaren uppge:

1. den tilltalade,
2. målsäganden, om någon sådan finns,
3. den brottsliga gärningen med uppgift om tid och plats för dess förövande och de övriga omständigheter som behövs för dess kännetecknande samt de bestämmelser som är tillämpliga,
4. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis, samt

5. de omständigheter som gör domstolen behörig, om inte behörigheten framgår på annat sätt.

Vill åklagaren i samband med att åtalet väcks även väcka talan om enskilt anspråk enligt 22 kap. 2 §, ska åklagaren i ansökan lämna uppgift om anspråket och de omständigheter som det grundas på samt de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Om den tilltalade är eller har varit anhållen eller häktad på grund av misstanke om brott som omfattas av åtalet, ska åklagaren ange detta i stämningsansökan. Uppgift ska dessutom lämnas om tiden för frihetsberövandet.

Har åklagaren några önskemål om hur målet ska handläggas, bör dessa anges i stämningsansökan.

Ansökan ska vara undertecknad av åklagaren. En ansökan som ges in på elektronisk väg ska vara undertecknad med en elektronisk signatur enligt 2 § lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer eller överförs på ett sätt som uppfyller motsvarande krav på säkerhet. *Lag (2012:326)*.

5 §

[5055] Väckt åtal må icke ändras. Åklagaren äge dock mot samme tilltalade utvidga åtalet att avse annan gärning, om rätten med hänsyn till utredningen och andra omständigheter finner det lämpligt.

Åklagaren eller målsäganden må ock, sedan åtal väckts, utan stämning mot den tilltalade väcka talan om enskilt anspråk på grund av brottet, om rätten med hänsyn till utredningen och andra omständigheter finner det lämpligt. Motsvarande gäller, när anspråket övertagits av annan.

Såsom ändring av åtal anses icke, att åklagaren beträffande samma gärning inskränker sin talan eller åberopar annat lagrum än i stämningen uppgivits eller ny omständighet till stöd för åtalet. *Lag (1969:588)*.

6 §

[5056] Vill åklagaren enligt 2 § första eller andra stycket väcka åtal för brott eller enligt 5 § utvidga åtalet eller vill åklagaren, målsäganden eller den, som övertagit målsägandens anspråk, enligt sistnämnda paragraf väcka talan om enskilt anspråk, må det ske muntligen inför rätten eller ock skriftligen. Den tilltalade skall erhålla del därav. Talan, som nu sagts, skall anses väckt, då den framställdes inför rätten. *Lag (1969:588)*.

7 §

[5057] Har förundersökning ägt rum i målet, ska åklagaren, då åtalet väcks eller så snart som möjligt därefter, till rätten ge in protokoll eller anteckningar från förundersökningen samt de skriftliga handlingar och föremål som åberopas som bevis. Sådant som inte rör åtalet bör dock inte ges in. *Lag (2012:326)*.

8 §

[5058] Stämningsansökan skall avvisas, om rätten finner uppenbart, att den som väcker åtalet icke äger tala å brottet eller att målet på grund av annat rättegångshinder icke kan upptagas till prövning.

9 §

[5059] Avvisas inte ansökan, skall rätten utfärda stämning på den tilltalade att svara på åtalet.

Stämningen skall tillsammans med stämningsansökan och därvid fogade handlingar delges den tilltalade. Uppgift om målsägandes eller vittens ålder, yrke och bostadsadress, som saknar betydelse för åtalet, skall inte framgå av de handlingar som delges. *Lag (1994:420)*.

10 §

[5060] I stämningen ska rätten även förelägga den tilltalade att muntligen eller skriftligen uppge vilken bevisning han eller hon åberopar och vad han eller hon vill styrka med varje bevis. Detta gäller dock inte om det på grund av den tilltalades erkännande eller andra omständigheter kan antas att uppgift om bevisning inte behövs.

De skriftliga bevis som åberopas bör ges in samtidigt med att bevisuppgift lämnas.

Rätten ska allt efter målets beskaffenhet verka för att målet förbereds så, att huvudförhandlingen kan genomföras på ett ändamålsenligt sätt. Om det behövs får rätten förelägga den tilltalade att skriftligen redovisa sin inställning till åtalet och grunden för den. Förberedelse får ske vid ett sammanträde eller genom skriftväxling eller annan handläggning. Om det är lämpligt får olika former av förberedelse förenas. *Lag (2014:320)*.

10 a §

[5060 A] Ett mål skall avgöras efter huvudförhandling. Utan en sådan förhandling får rätten dock

1. avgöra ett mål på annat sätt än genom dom,
2. meddela frikännande dom enligt 20 kap. 9 § andra stycket, och
3. meddela dom i mål där det inte finns anledning att döma till annan påföljd än böter, om huvudförhandling varken begärs av någon av parterna eller behövs med hänsyn till utredningen i målet.

Innan ett mål avgörs med stöd av första stycket 3, skall

1. den tilltalade informeras om att målet kan komma att avgöras utan huvudförhandling och om sin rätt till en sådan förhandling, och
2. parterna, om de inte kan anses redan ha slutfört sin talan, ges tillfälle till detta. *Lag (2005:683)*.

11 §

[5061] Finnes, för att målet skall kunna vid huvudförhandlingen slutföras i ett sammanhang, förundersökningen böra fullständigas eller, om förundersökning ej ägt rum, sådan böra företagas, äge rätten meddela åklagaren föreläggande därom.

12 §

[5062] Erfordras, för att bevisningen skall vara på en gång tillgänglig vid huvudförhandlingen, att yttrande inhämtas av sakkunnig, skriftligt bevis företes, föremål tillhandahålles för syn eller besiktning eller annan förberedande åtgärd vidtages, skall beslut därom utan dröjsmål meddelas.

Skall bevis upptagas utom huvudförhandlingen, bör ock förordnande därom utan dröjsmål meddelas.

Vill part, att åtgärd, som nu sagts, vidtages, skall han, så snart ske kan, göra framställning därom hos rätten.

13 §

[5063] Om det behövs för målets förberedelse eller av något annat skäl, ska rätten hålla ett sammanträde med parter och andra som berörs. Vid bedömningen av om ett sammanträde behövs ska rätten särskilt beakta om målets omfattning gör att ett sammanträde kan antas främja att huvudförhandlingen kan genomföras på ett ändamålsenligt sätt. I fråga om kallelse av parter ska 15 § tillämpas.

Uteblir någon som kallats till sammanträdet, får detta ändå hållas om det främjar beredningen av målet. Om den som uteblivit förelagts vite, får rätten besluta att nytt vite ska föreläggas eller att han eller hon ska hämtas till rätten.

I 24–27 kap. finns bestämmelser om sammanträde för prövning av tvångsmedel. *Lag (2014:320)*.

14 §

[5064] Rätten ska bestämma tid för huvudförhandling så snart som möjligt. För behandling av en rättegångsfråga eller en del av saken som får avgöras särskilt får huvudförhandling sättas ut, trots att målet i övrigt inte är förberett för huvudförhandling.

Om den tilltalade är anhållen eller häktad, ska huvudförhandling påbörjas snarast och senast inom två veckor från den dag då åtalet väcktes om inte ett sammanträde enligt 13 § har hållits. Om ett sådant sammanträde har hållits ska huvudförhandlingen i stället påbörjas senast inom tre veckor från den dag då åtalet väcktes.

Huvudförhandlingen får påbörjas senare än vad som anges i andra stycket, om ett längre uppskov är nödvändigt för att en särskild utredning om den tilltalades personliga förhållanden ska hinna färdigställas eller på grund av en åtgärd som avses i 11 eller 12 §, målets omfattning eller någon annan omständighet. Har den tilltalade häktats efter åtalet, ska tiden räknas från dagen för hans eller hennes häktande.

Om den tilltalade är ålagd reseförbud, ska huvudförhandling påbörjas snarast och senast inom en månad från den dag då åtalet väcktes, om inte ett längre uppskov är nödvändigt för att en särskild utredning om den tilltalades personliga förhållanden ska hinna färdigställas eller på grund av en åtgärd som avses i 11 eller 12 §, målets omfattning eller någon annan omständighet. Har reseförbudet meddelats efter åtalet, ska tiden räknas från dagen för delgivning av beslutet. *Lag (2014:320)*.

15 §

[5065] Till huvudförhandlingen skall åklagaren kallas. Biträder målsäganden åtalet eller för han eller hon annars talan jämte åklagaren eller skall han eller hon höras i anledning av åklagarens talan, skall även målsäganden kallas. Skall målsäganden infinna sig personligen, skall rätten förelägga honom eller henne vite.

Den tilltalade skall kallas till huvudförhandlingen i stämningen eller genom särskild kallelse. Skall han eller hon infinna sig personligen eller krävs det att han eller hon på annat sätt är närvarande, skall rätten förelägga honom eller henne vite. Om det finns anledning att anta att den tilltalade inte skulle följa ett sådant föreläggande, får rätten besluta att han eller hon skall hämtas till huvudförhandlingen. Kan målet enligt 46 kap. 15 a § komma att avgöras trots att den tilltalade har inställt sig endast genom ombud eller har uteblivit, skall han eller hon i kallelsen erinras om detta. Rätten beslutar om inställandet av den som är anhållen eller häktad.

Bestämmelser om kallande av vittne och sakkunnig finns i 36 och 40 kap. *Lag (2001:235)*.

16 §

[5066] En stämning som utfärdas av åklagaren skall ha det innehåll som i 4 § anges om stämningsansökan och vara undertecknad av åklagaren.

I stämningen skall åklagaren dessutom förelägga den tilltalade att inom en viss, av åklagaren bestämd tid muntligen eller skriftligen hos rätten ange de bevis som han eller hon vill åberopa vid huvudförhandlingen och vad som skall styrkas med varje särskilt bevis. Det gäller dock inte om åklagaren på grund av den tilltalades erkännande eller någon annan omständighet finner att det är uppenbart att bevis inte kommer att anges av den tilltalade. Om det är lämpligt, får åklagaren i stämningen kalla den tilltalade till huvudförhandling.

En åklagare som sätter ut ett mål till huvudförhandling skall följa de föreskrifter om tiden för huvudförhandling som meddelats av rätten. Åklagaren får ombesörja sådana kallelser och förelägganden som avses i 15 §.

Stämningen och till denna fogade handlingar skall delges den tilltalade. Uppgift om målsägandes eller vittnens ålder, yrke och bostadsadress, som saknar betydelse för åtalet, skall inte framgå av de handlingar som delges. Sedan stämningen delgetts skall bevis om detta ges in till rätten. När sådana kallelser och förelägganden som avses i tredje stycket delgetts, skall de med bevis om delgivning ges in till rätten.

Frågor om utdömande av vite som förelagts i en kallelse med stöd av tredje stycket prövas av rätten utan särskild ansökan. *Lag (2002:440)*.

17 §

[5067] Vill part vid huvudförhandlingen åberopa bevis, som han icke förut uppgivit, skall han omedelbart giva rätten och motparten underrättelse om beviset och vad han vill styrka därmed.

18 §

Paragrafen har upphört att gälla enligt lag (1976:567).

410 b

9 §

[5089] I den utsträckning det behövs skall uppgifter om den tilltalade från belastningsregistret och utredning om den tilltalades personliga förhållanden läggas fram. Detta får ske genom hänvisningar till handlingar i målet. *Lag (2005:683)*.

10 §

[5090] Sedan bevisningen har lagts fram får parterna hålla slutanförenden. *Lag (2005:683)*.

11 §

[5091] Huvudförhandlingen skall genomföras utan onödiga uppehåll och så långt möjligt i ett sammanhang.

Om huvudförhandlingen inte kräver mer än tre dagar, skall den genomföras inom loppet av en vecka. I andra fall skall förhandlingen pågå minst tre dagar per vecka.

Om det finns särskilda skäl med hänsyn till målets omfattning, huvudförhandlingens längd eller andra särskilda omständigheter, får uppehåll göras i större omfattning än vad som följer av andra stycket. Ny huvudförhandling skall hållas, om uppehåll i förhandlingen gjorts i sådan omfattning att syftet med en sammanhållen huvudförhandling väsentligen gått förlorat. Är den tilltalade häktad, får ett uppehåll inte göras i mer än en vecka, om inte på grund av särskilda omständigheter ett längre uppehåll är nödvändigt.

I fråga om föreläggande i kallelse till en senare förhandling gäller vad som sägs i 45 kap. 15 §. *Lag (2000:172)*.

12 §

[5092] Då mål utsättes till fortsatt eller ny huvudförhandling, äge rätten förordna om de åtgärder, som finnas lämpliga, för att målet vid den förhandlingen skall kunna slutföras. Om sådan åtgärd gälle vad i 45 kap. 11–13 §§ är stadgat.

13 §

[5093] Vid fortsatt huvudförhandling skall handläggningen fortsätta där den slutade vid den tidigare förhandlingen.

Vid ny huvudförhandling skall målet företas till fullständig handläggning. Bevis, som upptagits vid tidigare handläggning, skall tas upp på nytt, om rätten finner detta vara av betydelse i målet och det inte finns hinder mot att ta upp beviset. Om ett bevis inte tas upp på nytt, skall det läggas fram på lämpligt sätt. *Lag (2000:172)*.

14 §

[5094] Om en målsägande som ska höras med anledning av åklagarens talan inte inställer sig personligen till ett rättegångstillfälle för huvudförhandling, ska rätten ta ställning till om ett förelagt vite ska dömas ut. Rätten får besluta att målsäganden ska hämtas till domstolen, antingen omedelbart eller till en senare dag. Ett skäl för hämtning är att det kan antas att målsäganden inte kommer att följa en ny kallelse.

Om rätten inte beslutar om hämtning ska målsäganden kallas på nytt vid vite till en senare dag. *Lag (2014:320)*.

15 §

[5095] Om en tilltalad uteblir från ett rättegångstillfälle för huvudförhandling eller inställer sig genom ombud då han eller hon har förelagts att infinna sig personligen, ska rätten i första hand pröva om målet kan avgöras enligt 15 a §. Om det inte är möjligt att avgöra målet ska rätten ta ställning till om ett förelagt vite ska dömas ut. Rätten ska också ta ställning till om den tilltalade ska hämtas till domstolen, antingen omedelbart eller till en senare dag, eller häktas, om det finns förutsättningar för häktning enligt 24 kap.

Ett skäl för

1. hämtning är att det kan antas att den tilltalade inte kommer att följa en ny kallelse,

2. häktning är att det på grund av att tidigare hämtningsförsök i målet har misslyckats eller av annat skäl är sannolikt att den tilltalade inte kan hämtas.

Om rätten inte beslutar om hämtning eller häktning ska den tilltalade kallas på nytt vid vite till en senare dag. *Lag (2014:320)*.

15 a §

[5095 A] Kan saken utredas tillfredsställande, får målet avgöras trots att den tilltalade har inställt sig endast genom ombud eller har uteblivit, om

1. det inte finns anledning att döma till annan påföljd än böter, fängelse i högst sex månader, villkorlig dom eller skyddstillsyn eller sådana påföljder i förening,

2. den tilltalade, sedan han eller hon har delgetts stämning, har avvikit eller håller sig undan på ett sådant sätt att han eller hon inte kan hämtas till huvudförhandlingen eller

3. den tilltalade lider av en allvarlig psykisk störning och hans eller hennes närvaro därför inte är nödvändig.

Första stycket 1 gäller också vid förverkande av villkorligt medgiven frihet från fängelse om det inte finns anledning att förverka en strafftid som, sammantagen med ett fängelsestraff som döms ut, överstiger sex månader. Ett förordnande enligt 34 kap. 1 § [1481] första stycket 1 brottsbalken ska likställas med de påföljder som anges i första stycket 1.

I de fall som avses i första stycket 2 får målet avgöras även om den tilltalade inte har delgetts kallelse till förhandlingen.

Rättegångsfrågor får avgöras trots att den tilltalade har uteblivit. *Lag (2014:320)*.

16 §

[5096] Är, då den tilltalade enligt lag skall hava försvarare, sådan icke tillstades, förordne rätten, om det kan ske, någon, som är vid rätten närvarande och är behörig att mottaga sådant uppdrag, att försvara den tilltalade.

Förundersökningskungörelse (1947:948)

Allm. anm. Om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation vid förundersökning angående grovt narkotikabrott m.m., se [4628] o.f.

Allmänna föreskrifter om förundersökning**1 §**

[6001] Om det uppkommer fråga om att inleda en förundersökning om ett brott som endast efter angivelse hör under allmänt åtal, ska undersökningsledaren vid tillämpning av 23 kap. 1 § [4491] tredje stycket första meningen rättegångsbalken ta hänsyn till brottets svårhetsgrad, sannolikheten av att angivelse sker, beskaffenheten av de åtgärder som behöver vidtas och förhållandena i övrigt. *Förordning (2014:260)*.

1 a §

[6001 A] Ett beslut att inleda en förundersökning eller att utvidga en förundersökning skall sättas upp särskilt eller antecknas i akten. Det skall framgå vem som har fattat beslutet.

Undersökningsledaren har ansvar för förundersökningen i dess helhet. Han skall se till att utredningen bedrivs effektivt och att den enskildes rättssäkerhetsintressen tas till vara. Undersökningsledaren skall också ge dem som biträder honom behövliga direktiv för arbetet. *Förordning (1994:1429)*.

2 §

[6002] Leds förundersökningen av någon annan än åklagaren, skall undersökningsledaren hålla åklagaren underrättad om förundersökningens gång, i den mån det behövs med hänsyn till brottets beskaffenhet eller omständigheterna i övrigt.

Vid förundersökning mot någon som inte fyllt 18 år skall underrättelse enligt första stycket alltid ske, om det inte är obehövt.

Åklagarna och polisen skall regelbundet samråda för att motverka dröjsmål i förundersökningar mot dem som inte fyllt 18 år. *Förordning (1988:825)*.

2 a §

[6002 A] Förundersökning där målsäganden vid tiden för anmälan inte fyllt 18 år skall bedrivas särskilt skyndsamt, om brottet riktats mot målsägandens liv, hälsa, frihet eller frid och det för brottet är föreskrivet fängelse i mer än sex månader.

Förundersökningen skall vara avslutad och beslut fattat i åtalsfrågan så snart det kan ske och inom tre månader efter den tidpunkt då det finns någon som är skäligen misstänkt för brottet.

**Förundersökning
m.m.
[6003]**

Tidsfristen får överskridas endast om det är motiverat med hänsyn till utredningens beskaffenhet eller andra särskilda omständigheter. *Förordning (2001:1002)*.

3 §

[6003] Finnes anledning antaga att undersökningsledare skulle i samband med vidtagande av viss till förundersökning hörande åtgärd kunna göra iakttagelser av väsentlig betydelse för utredningen eller åtalsfrågans bedömande, bör han, om så lämpligen kan ske, själv vidtaga åtgärden även om han eljest med hänsyn till dess beskaffenhet ägt uppdraga åt biträde att vidtaga densamma.

Har förundersökning verkstälts av annan än åklagaren, bör denne likväl personligen höra den misstänkte, om det kan vara av betydelse för utredningen.

3 a §

[6004] En polisman som ingriper mot brott eller annars kommer till platsen för ett brott eller tar upp anmälan skall vidta de utredningsåtgärder som är möjliga, även om förundersökning inte hunnit inledas. Utredningen skall om möjligt färdigställas direkt på plats. Vidtagna åtgärder skall så snart som möjligt anmälas för den som har rätt att leda förundersökning rörande brottet. *Förordning (1994:1429)*.

4 §

[6005] Kan det antagas att den misstänkte kommer att dömas till annan brottspåföljd än böter eller finnes det eljest erforderligt, skall uppgift rörande den misstänktes levnadsomständigheter infordras från Skatteverket så snart det kan ske.

Utdrag ur vägtrafikregistret skall infordras, när det finnes erforderligt att äga tillgång till där antecknade uppgifter.

Finnes anledning att antaga att dagsböter kunna komma att ådömas, skola den misstänktes inkomst- och förmögenhetsförhållanden utredas.

Om inhämtande av utdrag av allmänna kriminalregistret gäller vad därom är särskilt stadgat. *Förordning (2003:896)*.

5 §

[6006] Förhör skall, såvida icke därigenom förundersökningens behöriga gång motverkas eller polisens eller åklagarens arbete avsevärt försvåras, hållas å tid och plats, som antagas medföra minsta olägenhet för den som skall höras. Förhör skall ock i övrigt anordnas så, att onödig tidspillan för den hörde undvikas.

11 §

[6012] Begär den misstänkte att undersökningsledaren skall vid rätten yrka upptagande av visst bevis som den misstänkte ämnar åberopa vid huvudförhandlingen, bör undersökningsledaren under de i 23 kap. 15 § [4505] rättegångsbalken angivna förutsättningarna villfara framställningen, om det kan antagas att beviset äger betydelse för utredningen.

12 §

[6013] I samband med att den som skäligen misstänks för brott underrättas om misstanken ska han eller hon också underrättas om sin rätt att

- anlita biträde av försvarare och att under vissa förutsättningar få en offentlig försvarare förordnad,
- få information om förändringar av misstanken och ta del av utredningsmaterial i den utsträckning som följer av 23 kap. 18 § [4508] rättegångsbalken,
- vid behov biträdas av tolk och få handlingar som är väsentliga för att kunna ta till vara sin rätt översätta, och
- inte behöva yttra sig över misstanken.

Den misstänkte ska få informationen på ett språk som han eller hon förstår.

Om det enligt 23 kap. 22 § [4512] rättegångsbalken inte har genomförts en förundersökning ska den misstänkte underrättas enligt första stycket senast när åtal väcks eller i samband med att en klagan om undanröjande av ett strafföreläggande eller ett föreläggande av ordningsbot ges in till domstol. *Förordning (2014:260)*.

12 a §

[6013 A] Den som anhålls eller häktas ska utan dröjsmål få skriftlig information om de rättigheter som anges i 12 § och om sin rätt

- att enligt 24 kap. 9 a § [4539 A] rättegångsbalken ta del av de omständigheter som ligger till grund för beslutet om anhållande eller häktning,
- att enligt 24 kap. 21 a § [4551 A] rättegångsbalken få en anhörig eller annan nära person underrättad om frihetsberövandet,
- att få hälso- och sjukvård enligt 5 kap. 1 § häkteslagen (2010:611), och
- att inom den tid som sägs i 24 kap. rättegångsbalken få ett anhållningsbeslut prövat vid en häktningsförhandling och frågan om häktning omprövat av domstol.

Den anhållne eller häktade ska informeras på ett språk som han eller hon förstår och ska ha rätt att behålla den skriftliga informationen så länge frihetsberövandet består. *Förordning (2014:260)*.

12 b §

[6014] Har en underrättelse till den misstänkte och hans eller hennes försvarare enligt 23 kap. 18 § [4508] första stycket fjärde meningen rättegångsbalken lämnats muntligen, ska det genom tjänsteanteckning av den som lämnat underrättelsen eller på annat sätt framgå att mottagaren fått del av underrättelsen.

En underrättelse som lämnas skriftligen får sändas med posten, om det inte av särskilda skäl kan antas att adressaten inte skulle få underrättelsen därigenom. Underrättelse till den misstänkte ska dock delges denne, om det för brottet är föreskrivet svårare straff än fängelse sex månader. Sådan delgivning får inte ske enligt 38 [7038] och 47–51 §§ [7047–7051] delgivningslagen (2010:1932). *Förordning (2014:260)*.

13 §

[6015] Vid en åklagarmyndighet skall noggranna anteckningar föras om de personer som anhållits såsom misstänkta för brott (anhållningsliggare). Av dessa anteckningar skall framgå:

- tidpunkten då den misstänkte gripits samt, om gripandet föregåtts av ett förhör som avses i 23 kap. 9 § [4499] rättegångsbalken, tidpunkten då förhöret inletts,
- tidpunkten då den misstänkte inställts till förhör enligt 24 kap. 8 § [4538] rättegångsbalken,
- tidpunkten då den misstänkte anhållits samt, om anhållandet föregåtts av ett förhör som avses i 23 kap. 9 § [4499] rättegångsbalken, tidpunkten då förhöret inletts, samt
- tidpunkten då ett anhållningsbeslut hävts eller en häktningsframställning gjorts.

Har minst tolv timmar förflutit mellan gripandet och inställandet till förhör enligt 24 kap. 8 § [4538] rättegångsbalken skall anledningen till dröjsmålet särskilt anges. Har anhållningsbeslutet inte kunnat verkställas omedelbart eller har den gripne eller anhållne avvikit, skall nödvändiga uppgifter lämnas om detta.

En överåklagare, vice överåklagare eller chefsåklagare, som är kammarchef, skall minst en gång i kvartalet granska anteckningarna. *Förordning (2004:1267)*.

13 a §

[6015 A] Målsäganden ska underrättas om att åklagaren under vissa förutsättningar kan föra talan om enskilt anspråk i anledning av brott och om möjligheterna för målsäganden att få brottsskadeersättning enligt brottsskadelagen (2014:322). Vårdnadshavaren till ett barn som har bevittnat brott ska underrättas om möjligheterna till brottsskadeersättning enligt brottsskadelagen, om inte vårdnadshavaren är misstänkt för brottet. I samband med underrättelserna bör också på lämpligt sätt upplysning lämnas om de regler som gäller för handläggningen av sådana anspråk.

Är brottet sådant att det kan komma i fråga att förordna målsägandebitråde enligt lagen (1988:609) om målsägandebitråde eller att meddela kontaktförbud enligt lagen (1988:688) om kontaktförbud, ska målsäganden så snart som möjligt underrättas om de regler som gäller för förordnande av målsägandebitråde eller meddelande av kontaktförbud.

Målsäganden ska ges information om reglerna om stödperson i 20 kap. 15 § [4435] och 23 kap. 10 § [4500] rättegångsbalken, om möjligheterna att få rättshjälp och rådgivning enligt rättshjälpslagen (1996:1619) samt om vilka myndigheter, organisationer och andra som kan lämna stöd och hjälp.

En åtgärd enligt första eller tredje stycket behöver inte vidtas om det är uppenbart att den inte behövs eller om det är förenat med betydande svårighet att vidta åtgärden. *Förordning (2014:324)*.

13 b §

[6015 B] Målsäganden skall tillfrågas om han eller hon vill bli underrättad om beslut om att förundersökning inte skall inledas eller att en inledd förundersökning skall läggas ned, beslut om att åtal inte skall väckas, tidpunkt för huvudförhandling i målet samt dom i målet. *Förordning (1994:429)*.

13 c §

[6015 C] Om en gripen, anhållen eller häktad person avviker, skall målsäganden underrättas, om det behövs. *Förordning (1996:469)*.

13 d §

[6015 D] Så snart åtal har beslutats skall målsäganden underrättas om beslutet. *Förordning (2001:232)*.

14 §

[6016] Läggs en förundersökning ned eller beslutas att åtal inte ska väckas, ska den som hörts som skäligen misstänkt för brottet underrättas.

Beslutas att förundersökning inte ska inledas eller att en inledd förundersökning ska läggas ned eller att åtal inte ska väckas, ska underrättelse ske till målsägande som angett brottet eller anmält enskilt anspråk i anledning av brottet eller begärt att bli underrättad. Har den som övertagit målsägandens anspråk gjort anmälan om enskilt anspråk, ska även han underrättas.

- namn på förhörsvittne och övriga närvarande vid förhör,
- beslut om att annan än förhörsvittne har tillåtits att närvara vid förhör samt att det som har framkommit vid förhör inte får uppenbaras,
  - framställningar till rätten om vittnesförhör eller annan utredning under förundersökningen, om upptagande av bevisning enligt 23 kap. 15 § [4505] rättegångsbalken och om föreläggande att visa upp skriftligt bevis eller tillhandahålla föremål för besiktning samt beslut om detta,
    - sakkunnigyttanden,
    - beslut om uppgifter som rör användning av tvångsmedel,
    - underrättelse till misstänkt enligt 23 kap. 18 § [4508] första stycket första meningen rättegångsbalken samt till misstänkt och hans eller hennes försvarare enligt samma stycke fjärde meningen med uppgift om de krävt ytterligare utredning eller i övrigt velat anföra något,
      - uppmaning enligt 2 § [6502] strafföreläggandekungörelsen (1970:60),
      - uppgift om målsägande eller den som övertagit målsägandens anspråk avser att föra ersättningstalan i anledning av brottet,
      - nödvändiga uppgifter om enskilt anspråk när åklagaren förbereder sådan talan och, om det är möjligt, den misstänktes yttrande över sådant anspråk,
        - uppgift om uppmaning enligt 5 a §,
        - uppgift om det funnits ett barn som har bevittnat brottet och i så fall var barnet har befunnit sig, och
        - det som i övrigt är av betydelse att anteckna i protokollet.
- Protokoll ska innehålla nödvändiga diarieuppgifter, såsom nummer på inkommen angivelse och aktnummer (dossiernummer), och en kort beteckning av saken. *Förordning (2014:324)*.

21 §

[6023] I protokoll skall antecknas

beträffande ett vittne: fullständigt namn, upplysning huruvida vittnet är släkt eller bekant med den misstänkte, målsägande eller angivare, uppgifter om vittnets särskilda förutsättningar att iakttaga eller bedöma det som vittnet hörs om och uppgift om övriga förhållanden som kan vara av betydelse för bedömning av vittnets tillförlitlighet.

Beträffande målsägande skall i protokollet antecknas fullständigt namn.

Uppgift om vittnens och målsägandes personnummer, yrke eller anställning, bostadsort, postadress, arbetsplats – i förekommande fall uppgift om inskrivning i sjömansregistret – och telefonnummer skall antecknas i protokollet endast om uppgiften har betydelse för brottsutredningen.

**Förundersökning
m.m.
[6024]**

Beträffande en misstänkt skall i protokollet antecknas fullständigt namn, personnummer eller samordningsnummer, yrke eller anställning, folkbokföringsort, bostadsort, postadress, arbetsplats – i förekommande fall uppgift om inskrivning i sjömansregistret – och telefonnummer och, beträffande den som inte fyllt tjugo år, föräldrarnas namn och adress, om det är lämpligt. Avser misstanken brott, för vilket det är föreskrivet fängelse i mer än sex månader, eller om det annars finns anledning därtill, skall dessutom antecknas uppgifter om skolgång, tidigare anställningar, arbetsförhet och hälsotillstånd. *Förordning (1999:1157)*.

21 a §

[6024] Uppgifter som avses i 21 § tredje stycket och som inte har antecknats i protokollet skall antecknas på en särskild handling. Detsamma gäller uppgift om underrättelser och information till målsäganden enligt 13 a–13 c §§ samt uppgift om målsäganden vill bli underrättad i fall som avses i 13 b §. *Förordning (1997:799)*.

21 b §

[6024 A] När någon som inte har fyllt 18 år är misstänkt för brott skall i protokoll eller på en särskild handling antecknas vem eller vilka som enligt 5 och 33 §§ lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare har underrättats och kallats till förhör som hålls med den unge. *Förordning (2002:384)*.

22 §

[6025] Protokoll skall avfattas så, att det ger en trogen bild av vad som förekommit vid förundersökningen av betydelse för målet.

Utsaga skall, i de delar den anses bära intagas i protokollet, återgivas i så nära överensstämmelse som möjligt med det talade ordet. Ordagrann återgivning behöver dock ej ske annat än då det ligger vikt på att de exakta ordalagen inflyta i protokollet. Utsaga som ordagrant antecknats i protokollet skall sättas inom citations-tecken.

Finnes det lämpligt att, såsom när flera vittnen höras om samma förhållande, återgiva utsaga genom hänvisning till förut gjord uppteckning, skall, där utsagorna ej helt överensstämmer, noga angivas, i vilka hänseenden hänvisning sker.

23 §

[6026] Vid protokollföring använda memorialanteckningar bära erhålla slutlig avfattning efter hand som förundersökningen fortskrider; dock att uppteckning av utsaga som skall granskas enligt 23 kap. 21 § [4511] rättegångsbalken skall erhålla slutlig avfattning i samband med sådan granskning.

Innan åklagare fattar beslut i åtalsfrågan, skall protokollet över den förundersökning som verkställts före beslutet hava erhållit slutlig avfattning.

Protokoll skall så snart ske kan uppsättas (slutgiltigt färdigställas). Där så finnes lämpligt bör protokollet uppsättas efter hand som förundersökningen fortskrider.

24 §

[6027] Kortfattade anteckningar må föras i stället för protokoll, om det brott, som förundersökningen avser, kan antagas ej föranleda annan påföljd än böter samt förundersökningen är av mindre omfattning.

Om anteckningar som nu sägs gälla vad beträffande protokoll är stadgat, där det är tillämpligt; dock att utsaga av person som hörts vid förundersökningen ej behöver återgivas annorlunda än som en av förhørsledaren lämnad redogörelse för utsagans väsentliga innehåll. Redogörelsen behöver ej vara granskad av den hörde. *Kk (1964:686)*.

25 §

[6028] Om det i ett mål som skall tas upp av underrätt inte behövs någon förundersökning, bör det av polisrapport eller annan dylik handling framgå om den misstänkte erkänner eller förnekar gärningen, såvida det inte är fråga om ett brott som omedelbart har iakttagits av rätten. I fråga om anteckning i sådan handling av utsaga gäller 24 §.

Närmare föreskrifter om handläggning av brottmål utan förundersökning meddelas av Rikspolisstyrelsen efter samråd med Riksåklagaren. *Förordning (1994:1429)*.

Övervakning som ersättning för häktning

26 §

[6029] Om det med hänsyn till vad som föreskrivs i 24 kap. 4 § [4534] rättegångsbalken finns anledning anta att häktning inte får ske om övervakning ordnas, skall åklagaren så snart det kan ske försöka ordna nödvändig övervakning.

Övervakning får anordnas i den misstänktes hem eller annat enskilt hem eller genom att den misstänkte placeras i lämplig institution. Är den misstänkte redan placerad i en institution, skall åklagaren överväga huruvida särskild övervakning kan vara erforderlig där samt i samråd med den som förestår vården försöka få till stånd en sådan övervakning.

Övervakning i hem för vård eller boende inom socialtjänsten får ej anordnas utan särskilt medgivande av länsstyrelsen. *Förordning (1988:32)*.

**Förundersökning
m.m.
[6030]**

27 §

[6030] Har övervakning beslutats, får den misstänkte åläggas skyldighet att på vissa tider vara tillgänglig i sin bostad eller på sin arbetsplats. Han får också åläggas annat villkor som behövs. Åklagaren skall genast underrätta polismyndigheten om beslut om övervakning. Detsamma gäller när övervakningen upphör. *Förordning (1981:1305).*

28 §

[6031] Anordnas övervakning av anhållen person, skall anhållandet hävas.

Anmälan om verkställt häktningsbeslut m.m.

Anm. Rubriken har fått sin nuvarande lydelse enligt förordning (1981:1305).

29 §

[6032] Anmälan enligt 24 kap. 17 § [4547] tredje stycket rättegångsbalken görs hos den domstol som har beslutat om häktning. Om målet handläggs vid en annan domstol, skall anmälan i stället göras till den domstolen. Skall anmälan göras under sådan tid som avses i 1 § förordningen (1988:31) om tingsrätternas beredskap för häktningsfrågor, görs den till den tingsrätt som har beredskap.

Har häktningsbeslutet meddelats av överrätt efter särskild talan mot ett beslut i fråga om häktning, görs anmälan även hos den domstol där brottmålet är anhängigt eller skall anhängiggöras.

Om anmälan gjorts till annan domstol än som avses i första och andra styckena, skall den ofördröjligen vidarebefordras till rätt domstol.

Anmälan enligt denna paragraf görs av åklagaren. Det åligger polismyndigheten att omedelbart underrätta åklagaren om att ett beslut enligt 24 kap. 17 § [4547] tredje stycket rättegångsbalken har verkställts. *Förordning (1988:32).*

30 §

[6033] Har åklagaren sedan åtal väckts beslutat om reseförbud eller anmälningsskyldighet, skall det anmälas till den domstol där brottmålet är anhängigt. *Förordning (1981:1305).*

Har det inte kommit något godkännande eller annat besked från den misstänkte bör, om det är lämpligt, underrättelse om föreläggandet delges honom på det sätt som föreskrivs om stämning i brottmål. *Förordning (1997:905).*

Uppgiftslämnande

Anm. Rubriken är införd enligt förordning (1997:905).

9 §

[6509] Uppgifter om utfärdade strafförelägganden skall lämnas till Åklagarmyndigheten. I samband därmed skall uppgift lämnas om vilken myndighet som skall underrättas enligt 12 §.

Åklagarmyndigheten får, efter samråd med Tullverket, meddela närmare föreskrifter om vilka uppgifter som skall lämnas enligt första stycket. *Förordning (2004:1273).*

10 §

[6510] Åklagarmyndigheten skall till Rikspolisstyrelsen lämna de uppgifter om strafföreläggande som behövs för uppörd enligt bötesverkställighetslagen (1979:189) ([7501] o.f.). *Förordning (2004:1273).*

11 §

[6511] Om det kommer in betalning som kan utgöra godkännande enligt 48 kap. 11 § [5161] rättegångsbalken till Rikspolisstyrelsen, skall detta meddelas den myndighet där strafföreläggandet utfärdades. *Förordning (1997:905).*

12 §

[6512] Vad som föreskrivs i lag eller annan författning om skyldighet för domstol att underrätta myndighet om dom i brottmål skall också tillämpas på Åklagarmyndigheten i fråga om godkänt strafföreläggande. Därvid motsvaras domstolens dom av uppgifter om föreläggandets innehåll och godkännandet.

Åklagarmyndigheten får komma överens med den som skall underrättas om hur underrättelsen närmare skall utformas. *Förordning (2004:1273).*

12 a §

[6512 A] Den tid en person har varit frihetsberövad på ett sådant sätt som avses i 19 a § lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. eller 10 a § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård, skall antecknas i en handling som fogas till akten (avräkningsunderlag).

Åklagarmyndigheten får meddela föreskrifter om utformningen av avräkningsunderlaget. *Förordning (2004:1273).*

**Föreläggande
[6512 B]**

12 b §

[6512 B] Om offentlig försvarare är förordnad för en misstänkt som godkänner ett strafföreläggande ska åklagaren underrätta den domstol som har förordnat den offentliga försvararen om godkännandet. I samband med detta ska åklagaren lämna de uppgifter i ärendet som kan ha betydelse för återbetalningsskyldigheten för kostnaderna för den offentliga försvararen. *Förordning (2010:582)*.

13 §

[6513] Om den som har godkänt ett strafföreläggande klagat på detta, ska rätten utan dröjsmål informera klaganden om hans eller hennes rättigheter enligt 12 § [6013] förundersökningskungörelsen (1947:948). *Förordning (2014:262)*.

14 §

[6514] Beslutar rätten om inhibition i ett mål om undanröjande av ett strafföreläggande, skall den myndighet där föreläggandet utfärdades underrättas om detta.

Om ett strafföreläggande undanröjs, skall rätten underrätta den myndighet där föreläggandet utfärdades, när beslutet har vunnit laga kraft. *Förordning (1997:905)*.

14 a §

[6515] När någon ges tillfälle att yttra sig över en ifrågasatt rättelse av ett godkänt strafföreläggande, får det ske muntligen eller skriftligen. *Förordning (1997:905)*.

15 §

[6516] Uppgifter till rättsstatistiken lämnas enligt föreskrifter som Brottsförebyggande rådet meddelar efter samråd med Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Tullverket och Riksarkivet. *Förordning (2004:1273)*.

16 §

[6517] Ytterligare föreskrifter för tillämpningen av de bestämmelser i 48 kap. ([5151] o.f.) rättegångsbalken som rör strafföreläggande får meddelas av Åklagarmyndigheten. *Förordning (2004:1273)*.

styrelsen underrätta den myndighet vid vilken föreläggandet har utfärdats. Om godkännande sker genom betalning till styrelsen efter det att en sådan underrättelse har lämnats, skall myndigheten underrättas om detta.

Om ett föreläggande återkallas, skall Rikspolisstyrelsen underrättas om detta. *Förordning (2006:498)*.

10 §

[6608] Om ett föreläggande godkänns sedan rapport om gärningen lämnats till åklagaren, skall åklagaren underrättas om godkännandet. Är detta utan verkan enligt 48 kap. 19 § [5169] rättegångsbalken, skall åklagaren underrätta den misstänkte och den myndighet vid vilken föreläggandet har utfärdats. Myndigheten skall underrätta Rikspolisstyrelsen. Styrelsen skall underrätta andra myndigheter som fått meddelande om föreläggandet. *Förordning (1992:1029)*.

11 §

[6608 A] Rikspolisstyrelsen ska underrätta Transportstyrelsen om uppgifter i förelägganden rörande omständigheter som avses i 5 kap. 3 § 4 körkortslagen (1998:488). *Förordning (2012:12)*.

12 §

[6609] Vad som föreskrives i lag eller annan författning om skyldighet för underrätt att underrätta myndighet om dom i brottmål äger motsvarande tillämpning på Rikspolisstyrelsen i fråga om godkänt föreläggande. Har underrätten att sända dom, skall Rikspolisstyrelsen i stället sända underrättelse om föreläggandets innehåll och om godkännandet.

Åtgärder när föreläggande av ordningsbot inte omedelbart godkänns m.m.

Anm. Rubriken är införd enligt förordning (2001:390).

13 §

[6609 A] I fall som avses i 48 kap. 16 § [5166] andra stycket rättegångsbalken eller om den misstänkte förnekar brott eller om föreläggande av ordningsbot av någon annan anledning inte kan utfärdas, ska polismannen om möjligt delge den misstänkte information om förenklad delgivning enligt 33 kap. 6 § andra stycket rättegångsbalken. *Förordning (2011:158)*.

14–15 §§

Paragraferna har upphört att gälla enligt förordning (1979:202).

**Föreläggande
[6610]**

Övriga bestämmelser

16 §

[6610] Får en polisman kännedom om att det finns skäl att pröva om ett godkänt föreläggande bör undanröjas, skall han eller hon underrätta åklagare om det. *Förordning (2006:498)*.

17 §

[6611] Om den som har godkänt ett föreläggande av ordningsbot klagar på detta, ska rätten utan dröjsmål informera klaganden om hans eller hennes rättigheter enligt 12 § [6013] förundersökningskungörelsen (1947:948). *Förordning (2014:261)*.

18 §

[6612] Beslutar rätten om inhibition i ett mål om undanröjande av ett föreläggande, skall den myndighet vid vilken föreläggandet har utfärdats underrättas om detta. Myndigheten skall underrätta Rikspolisstyrelsen om beslutet.

Om ett föreläggande undanröjs, skall rätten underrätta den myndighet vid vilken föreläggandet har utfärdats, när beslutet vunnit laga kraft. Myndigheten skall underrätta Rikspolisstyrelsen om att föreläggandet har undanröjts. Rikspolisstyrelsen skall underrätta andra myndigheter som fått meddelande om föreläggandet. *Förordning (1992:1029)*.

18 a §

[6613] När någon bereds tillfälle att yttra sig över en ifrågasatt rättelse av ett godkänt föreläggande av ordningsbot, får det ske muntligen eller skriftligen. En skriftlig underrättelse skall delges, om det inte kan anses obehövt. *Förordning (1982:1128)*.

19 §

[6614] Statistiska uppgifter lämnas enligt anvisningar som Brottsförebyggande rådet meddelar efter samråd med Rikspolisstyrelsen. *Förordning (1995:1064)*.

20 §

[6615] Rikspolisstyrelsen bestämmer på vilket sätt och under vilken tid utfärdade förelägganden skall förvaras.

Närmare föreskrifter för verkställigheten av de bestämmelser i 48 kap. ([5151] o.f.) rättegångsbalken som rör föreläggande av ordningsbot meddelas av Rikspolisstyrelsen. I fråga om brott som avses i 4 [104] och 9 [109] §§ lagen (2000:1225) om straff för smuggling och försök till sådant brott får sådana föreskrifter även meddelas av Tullverket. I fråga om brott enligt 5 kap. 1 § sjötrafikförordningen (1986:300) får sådana föreskrifter även meddelas av Kustbevakningen. Innan någon av myndigheterna beslutar föreskrifter som berör någon av de andra myndigheternas verksamhetsområde skall de samråda med varandra. *Förordning (2006:84)*.

**Ordningsbets-
kungörelse
[6615]**

566 a

Ändring nr 120
till TFH IV

